

MÁME VELKOU ŠANCI JAKO JEDEN REGION

Rozhovor se starostou Bavorské Železné Rudy Thomasem Müllerem

Pane starosto, jak se rozvíjí spolupráce obou p íhraní ních m st a na co jste zvláš hrdý?

Obzvláš hrdý jsem na hrani ní nádraží Alžb tín-Bayerisch Eisenstein, jehož st edem probíhá státní hranice. A t ší mne, že v srpnu za ály práce na tomto nádraží na n mecké stran . Do stavby bude investováno 5,2 milionu Eur. Tradi ní Železnorudské slavnosti ukázaly, že naše dv obce jsou úzce propojené. P átelství, partnerství a spole n slavit - to je ono! A já bych si ješt p ál, aby se lidé opravdu zamysleli nad vývojem našeho spole něho údolí. Osobn si myslím, že máme velkou šanci jako jeden region. Ob obce leží v trojúhelníku plném zážitk . Rekreat, který p ijde do Železné Rudy, má šanci zažít n co i v Bavorské Rud . Pakliže je ubytován v Bavorské Rud , má samoz ejm možnost poznat i Železnou Rudu. To je první strana trojúhelníku. Druhá je symbolizována našimi vrcholy - jde zejména o Špi ák a Velký Javor. Pak p ijde t etí strana zážitkového trojúhelníku a to je Národní park Bavorský les a Národní park Šumava. A velmi apeluji na to, aby se zohled ovalo, že by p íroda v nich m la být ponechána sama sob . A pakliže si ješt prohlédneme náš trojúhelník jakoby

z pta í perspektivy, zjistíme, že leží uprost ed regionu s p tí jezery. Žijeme vlastn v regionu, kde je možno provozovat dobrý turismus.

Schlecker. Tím získávám t etí funkci. První je starosta Bavorské Rudy tak íkajíc na malý úvazek, druhá je v jedné ekologické spole nosti a t etí moje funkce je od 1. srpna v p edsednictví vesnického obchodu. Náš vesnický obchod by m l mít v sortimentu produkty místní. Jeden výrobek ze Šumavy bych velice rád u nás také propagoval a prodával - železnorudské pivo z horského pivovaru Belveder.

Jak to vypadá s bazénem na samé státní hranici, kde se eští návštěvníci koupali ješt v devadesátých letech? Bude jeho provoz obnoven? A co Klinika pro matku a dít , postavená v devadesátých letech? íkalo se, že do obce p ivede klienty a léka e z celého N mecka a dá rozvoji obce nový sm r.

Bazén leží na míst , které by mohlo p edstavovat srdce železnorudského údolí. Obec Bavorská Ruda se svými tisíci obyvateli si už nikdy nebude moci dovolit bazén tohoto typu. Ale možná práv tím, že bychom na tomto míst dostali ur itou šanci, aby zde fungovalo ono srdce se dv ma komorami, snad by se zde dal realizovat n jaký v tší projekt a zbudovat n co v souvislosti i t eba s bývalou celnicí v Alžb tín . (Pokra ování na str. 2)

V Bavorské Rud skon ilo tradi ní eznictví, samoobsluha Edeka a další. Podá í se dostat zp t slávu Bavorské Rudy do dob p ed pádem železné opony? Jedná se o útlum turistického ruchu?

V Bavorské Rud není žádný útlum turismu, vícemén se pohybujeme kolem starého standardu. Co se týká obchod , to je napínává story. Momentáln jsme 1. srpna otev eli tzv. vesnický obchod vedle drogerie

Volby se blíží

O informace k pr b hu voleb do zastupitelstev obcí jsme požádali vedoucí správního odboru m stského ú adu. (Informace najdete též na str. 2)

Kde budeme volit?

Na Železnorudsku tradi n na tech místech; v Železné Rud (spolu s Alžb tínem, Debrníkem, Pancí em) v budov m stského ú adu. Na Špi áku v budov Horské služby. A v Hojsov Stráži v hasí ské zbrojnici.

Již byly jmenovány volební komise i zapisovatelé. P esné informace o nich jsou k dispozici na ú edních deskách a webových

stránkách m sta.

Volby prob hnou v pátek 15. íjna 2010 od 14.00 hodin do 22.00 hodin a v sobotu 16. íjna 2010 od 8.00 do 14.00 hodin.

Kdo m že volit?

Každý ob an eské republiky, který alespo druhý den voleb dosáhne v ku 18 let a je v den voleb v obci p íhlášen k trvalému pobytu. Voli em je podle mezinárodních smluv i ob an jiného státu, který nejpoz d ji druhý den voleb dosáhl v ku 18 let a je v den voleb v této obci p íhlášen k trvalému pobytu. Ob ané lenských stát EU mají právo hlasovat, pokud požádali o zápis do dodatku stálého seznamu volí a spl ují podmínky k tomuto zápisu.

Co vzít sebou?

Platný ob anský pr kaz nebo cestovní pas. Jde-li o cizince, prokáže ve volební místnosti státní ob anství státu, jehož ob ané

jsou oprávn ní volit na území eské republiky pr kazem o povolení k pobytu. Nebude-li mít volí n který z doklad , bude mu volba znemožn na.

Kdy je hlasování neplatné?

Pokud volí neozna í na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta, hlasovací lístek nevloží do ú ední obálky, hlasovací lístek p etrhne nebo vloží do ú ední obálky n kolik hlasovacích lístk , je jeho hlas neplatný.

S volí em, který nem že sám upravit hlasovací lístek pro t lesnou vadu, anebo nem že íst nebo psát, m že být v prostoru ur eném pro úpravu hlasovacích lístk p ítomen jiný volí , nikoliv však len okrskové volební komise, a hlasovací lístek za n ho upravit a vložit do ú ední obálky, pop ípad í ú ední obálku vložit do volební schránky.

VOLBY

A jak budou hlasovat nemocní?

Voli m že požádat ze závažných, zejména zdravotních d vod obecní ú ad o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost. V takovém p ípad vyšle okrsková volební komise k volí i dva leny s p enosnou volební schránkou. P i hlasování postupují lenové okrskové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování.

V sou asnosti není možné v p ípad voleb do zastupitelstev obcí volit na volí ské pr kazy ani není možné hlasovt p edem do úschovy nebo koresponden ním zp sobem.

Jak se po ítají odevzdané hlasy?

P i ozna ení pouze jedné strany se hlas zapo te každému kandidátu strany v po adí od prvního dále až do po adového ísla podle toho, kolik len zastupitelstva se volí. P i ozna ení jedné strany a navíc jejich jednotlivých kandidát se hlas zapo te každému kandidátu v po adí od prvního dále. K p vodnímu ozna ení jednotlivých kandidát této strany se nep íhlží. Ozna ení jedné strany a navíc kandidát jiných stran se hlas zapo te nap ed každému jednotlivému kandidátu ostatních stran a dále kandidát m ozna ené strany v po adí. P i výb ru pouze jednotlivých kandidát (nikoliv stran) z r zných kandidátních listin, se hlas zapo te každému ozna enému kandidátovi.

Všechny další dotazy zodpoví na telefonu 724053791 Caroline Zahradníková, vedoucí správního odboru, M Ú Železná Ruda. Podle informací Caroline Zahradníkové V ra Drahorádová

Slavnostn do práce

Škola za ala 1. zá í slavnostn . Významná událost tento den byla zejména u prv á k a dev á k - ti první d laj významný krok ve svém život . Pro ty druhé za íná poslední rok v naší devítiletce. Pro jedny za íná dev tlet, pro druhé kon í. T šily se ob t ídy. Prv á ky p ívítal starosta Michal Šneberger, který pop ál d tem, rodi m a paní u itelce Han Fischerové hodn radostných chvil. V ostatních t ídách prob hl za átek školního roku jako obvykle povídáním o prázdninách a p ípomenutím práv a povinností školák . V osmé t íd se žáci p ívítali s novou t ídní u itelkou Michaelou Veselou. Je to jedna z mála absolventek železnorudské školy, které se po vystudování vrátily do rodné školy. Všem editel Ctirad Drahorádo pop ál mnoho radosti a úsp ch v novém školním roce. (vedra)

FOTOGRAFIE NÁRODNÍCH PARK USA

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ
VÁCLAVA CHABRA JE
INSTALOVÁNA V P ÍZEMÍ
ZÁKLADNÍ ŠKOLY.

MÁME VELKOU ŠANCI ...

(Pokra ování ze str. 1) Starosta neodpov d l na otázku týkající se Kliniky pro matku a dít . Je nyní prázdná, nefunguje, protože jsou tu nejasné vlastnické pom ry a její provoz je p íliš drahý. Kliniku vlastní rada fyzických i právnických osob, které se zatím neshodly, jak budovu s pokoji a konferen ními prostory dál využívat. Není také jasné, nakolik se bude angažovat bývalý majitel a provozovatel kliniky. P ed n kolika lety se uvažovalo o moderním Domu pro seniory. Pan Wolfgang Stich, bývalý šéf Domu pro seniory Caritas ve Zwieselu, už v tomto smyslu oznámil konkrétní projekt. Z toho ale sešlo. Kv li složitým vlastnickým pom r m nevznikl také nový plán na využití budovy. Patrn b hem zá í p íjde Klinika pro matku a dít do dražby a bude rozprodána po ástech. Pozn.red.)

Lesy na hrani ním h ebeni prosychají. Národní park Bavorský les usiluje o to, aby se tu p estalo zasahovat proti k rovcí. Pokud se tak stane, lesy uschnou jako v ásti Luzný - Roklan. Jaký je k tomu postoj bavorských obcí? A jak se na to díváte z hlediska vašeho angažmá pro ekologickou organizaci Bund Naturschutz.

Já na sto procent stojím za myšlenkou národního parku. Musíme být odvážní, abychom dokázali akceptovat, že p íroda má jiné zákony než lov k. A zcela jasn vycházím z toho, že NP Bavorský les a NP Šumava budou chtít být spole n mezinárodn uznávané. To znamená, že na bavorské stran od roku 2027 bude 75 procent plochy parku p enecháno p írod . My lidé se musíme nau it, že p íroda si umí poradit sama! Já sám jsem krom již t í jmenovaných funkcí ješt pr vodcem Národním parkem Bavorský les. V pr m ru provádím na padesát skupin ro n a návště vníci jsou nadšení z pohledu na tento p írodní jev. To m inspirovalo ke sloganu "Divovina, divokost - to je zábava!" A ješt krátce ke k rovcí. V lese není ni ím jiným než d evorubec. Zbavuje starý strom života, aby nový stromek mohl vyr st a m l budoucnost. K lesu pat í malé stromky, vzrostlé stromy i mrtvé stromy. Ve ejná média mají velkou zodp dnost, aby p edala správn poselství, že nelze vše ob tovat hospodá ským cíl m a komerci, nýbrž je nutno se í n kdy stát bojovníkem za p írodu.

Je pravda, že domy a penziony v Bavorské Rud stále ast ji kupují eští podnikatelé?

To mohu potvrdit. Logicky máme tím pádem i stále více eských obyvatel. Jsou samoz ejm srde n vítáni. Vyvíjejí se p átelské vztahy mezi starousedlíky a p íchozími z eské strany. A velice m t ší, že máme asi p t eských d tí v základní škole a jsou svým zp sobem

báje nými vyslanci své zem . Tyto d ti jsou ur itými semínky, která vyrostou a budou nás napl ovat. Na n mecké stran bojujeme s útlumem p ír stku obyvatel a tím pádem se velice t šíme z každého eského obyvatele, který k nám p íjde, a každého eského dít te. Všichni jsou u nás velice srde n vítáni.

Co se v Bavorské Rud bude v dohledné dob m nit, jaké akce plánujete?

Nejv tším projektem je výstavba haly Arberland, nedávno otev ené vedle hlavní silnice na Zwiesel. V této hale je místo pro 400 návště vník a velice se t šíme, že v listopadu zde bude mezinárodní kongres s eskými i astníky na téma turismus. Velice se t šíme i na kulturní akce s p eshrani ním charakterem a ú astí a velice doufám, že se do toho zapojí i kulturní sdružení Über d' Grenz (P es hranici).

A te k tématu revitalizace jádra naší obce. Poda ilo se nám zbourat jednu ruinu, veliký hotel, a naše obec znovu vypadá uspo ádan . Dalším projektem je i hrani ní nádraží Alžb tín-Bayerisch Eisenstein. Jsem p esv d en, že železnorudské údolí je výborným místem i pro hosty a rekreanty jednodenní. Zde se dá prožít krásný den. Nap íklad výletem seda kou na Pancí , nebo Lanové centrum u nádraží, nebo p knou procházkou Šumavou, která skon í na Belvederu u místního piva, ale pak i t eba p es hrani ní nádraží do Localbahnmusea (Muzeum lokální dráhy) k našemu parku pro turisty, potom do místa zvaného Schwellhäusl. A nemáte-li úpln dost, uspo ádáme v naší nové hale Arberland bavorsko- eský ve er.

Jak jsou na tom podnikatelé v Bavorské Rud ? P íbývájich?

Starousedlík je mén , ale p ícházejí noví podnikatelé, zejména v odv tví turismu a jsou to obzvláš podnikatelé práv z eské strany. A já spolu se starostou Železné Rudy Michalem Šnebergrem máme radost, že s každým novým podnikatelem dosáhneme snáze našeho cíle vytvo ení turistického centra regionu. A n co d ležitého m napadá a sice, že my tu nechceme vybudování hlavní silnice spojující Plze s bavorskou stranou. Ta silnice by mohla z stat, jaká je, možná trochu zlepšit její kvalitu. Jako starosta jsem bojovníkem za železnorudské údolí, za oba národní parky, a také bojovníkem proti rozší ení silnice. A chci apelovat, abychom se v tomto regionu scházeli, organizovali p eshrani ní akce a p emýšleli o tom, co je to správné, dobré a co nám nejvíc prosp je.

Rozhovor pro ŽZ p ípravila redakce a Hana Sádčíková. Fotografie na str. 1: Thomas Müller na Železnorudských slavnostech.

Cena rostla jen o inflaci

Již jednou jsme se zamýšleli nad fungováním vodohospodářské infrastruktury našeho města, vývojem cen vodného a stočného od roku 1953 do současné doby a nad kroky, které pro nás v této oblasti radnice dělá.

Chci toto téma opět otevřít. V současnosti se předpokládá nárůst cen elektřiny, plynu nebo tepla, a bude se bezpochyby řešit i kapitola vodního hospodářství. Co bylo vlastně za uplynulé volební období zastupitelstvem v této oblasti, vykonáno?

Ztráty se vyrovnaly z rozpočtu

Přednám vás všechny chci ujistit, že vodohospodářská infrastruktura je ze strany radnice v nově velká pozornost. Pravidelně a bez zbytečných odkladů jsou řešeny vzniklé technické a ekonomické problémy. A to tak, že provedená opatření my, občané města, postihneme minimálně, nebo vůbec nepostihneme. Jako příklad mohou uvést rok 2009. V tomto roce na ekonomickou světovou krizi zareagovala radnice v rámci svých možností tak, že ceny stanovené pro období roku 2009 nebyly navyšovány a to i s tím, že se bude muset ztráta z vodohospodářského provozu vyrovnat z městského rozpočtu. Tímto krokem vyšla radnice vstříc svým spoluobčanům, aby více nenavyšovala jejich osobní výdaje. Podotýkám, že se jednalo o opatření, ke kterému radnice pristoupila jako jedna z mála v republice.

Je pravdou, že pro rok 2010 došlo k mírnému navýšení cen vodného a stočného. K tomu museli zastupitelé pristoupit kvůli několika zásadním důvodům. Nejvýznamnější mají nadále výrazné propady ve spotřebě vody a následné využití stoky z domů poklesu ubytovaných hostů a též snížení počtu trvale žijících obyvatel v našem městě. Druhým důležitým faktem je

platná legislativa, která naizuje každé samosprávné město, obci/ zajistit samofinancování vodohospodářské infrastruktury. Z prostředků, které radnice vybere ve formě nájmu, by se mělo hradit veškeré investice vkládané do vodovodů a kanalizací. Opět s tím domím, že případně další náklady na obnovu vodohospodářské infrastruktury by výrazně navýšily ceny vodného a stočného. Přesto bylo rozhodnuto navýšit ceny pouze o inflaci, pouze ve výši o ekvivalentní inflace.

Mstošet í kapsu občan

Investice menšího rozsahu, jež jsou vynakládány z městského rozpočtu, jsou těžce hrazeny z rozpočtu města, a to i bez přímého dopadu na občany. Za velice pozitivní považují i přijetí politiky na financování vodohospodářské infrastruktury, která významným způsobem pomohla vyřešit problémy v této rozpočtové kapitole. Přijata byla poskytnuta v roce 2007 za výhodných podmínek a ke konci letošního roku bude úplně splacena. Tím se uvolní další prostředky, které bude možno do vody a stoky v budoucnosti vkládat. Uvedeným pohledem jsem se pokusil představit sice základní, ale podstatné kroky, které město v minulosti i v současnosti činí.

Litr vody za pět haléřů

Dovolím si ještě úvahu. Všichni víme, kolik platíme za telefon. Určitě víme, kolik platíme za plyn a za elektřinu. Ale nejsme si jisti, že cena vody je oproti těmto energiím výrazně nižší. Cena za kubík vody se republikou pohybuje v rozmezí 50 - 60 korun. To je cena za kubík, tedy za tisíc litrů vody, nikoliv za sto litrů, jak si někteří mylně myslí. Litr vody tedy stojí pouze zhruba pět haléřů. Mnoho lidí si myslí, že voda nikomu nepatří a měla by být zadarmo. Ano, voda je veřejná věc. Patří státu, městu a obcím,

nikoliv firmám. Je potřeba si však uvědomit, že to, co odběratel platí v útech za vodné a stočné, není cena vody jako takové, ale cena za služby spojené s rozvodem vody – tedy cena za údržbu potrubí a za řízení, za nákup surové vody, za elektrickou energii, za čistění vody atd. Dále musím zmínit, že evropská politika v oblasti ochrany a správy vod vymezuje kvalitativní i kvantitativní požadavky na nakládání s vodou. V oblasti čistění odpadních vod stanovuje dokonce vybavenost a technologické zařízení jednotlivých staveb a přitom nesplnění některých povinností následují značné sankce. Obnova vodohospodářské infrastruktury je podstatná také z hlediska splnění norem na kvalitu pitné vody, které jsou rovněž stanoveny evropskou směrnicí.

Svou úvahu Vám předkládám pro maximální a objektivní informovanost a současně jako argument proti populistickým slibům garance nesmyslně nízkých cen vodného a stočného pro další volební období. Samozřejmostí je, že kalkulace cen jsou předkládány na základě určitých zákonů stanovených zásad. Jak jsem v úvodu tohoto článku zmínil, uvedenými fakty chci přispět k rozšíření povědomí všech našich spoluobčanů o tom, že pro ekonomický vývoj hospodářství s pitnou a čistěnou vodou byla, je a nadále bude ze strany radnice v nově patřící pozornosti.

Pro informaci ceny vodného a stočného v okolních obcích:

Město/obec	Vodné bez DPH	Stočné s DPH
<i>Železná Ruda</i>	19,78	21,32
Běšiny	22,56	X
Cervení Poříčí	32,0	X
Janovice nad Úhlavou	24,10	24,96
Plánice	28,00	19,30
Klatovy	26,31	22,12

Informaci připravil Jiří Kvapil, člen zastupitelstva města

Hrály nám housle z roku 1726

15. srpna nabídla Společnost Hojsova Stráž zájemcům kulturní událost roku. Totiž koncert Václava Hudečka, který byl hostem každoročně v Hojsovcích vystupujícího souboru Pellant Collegium. Posluchačům předvedli Vivaldiho čtyři operní doby. Pro ŽZ jsem Václava Hudečka požádala o několik odpovědí.

Je Vivaldi Vaš nejoblíbenější autor?

Je tolik krásné hudby a tolik skvělých skladatelů, že se těžko vybírá jen jeden. A proto mohu odpovědět pouze tak, že Vivaldi patří mezi mé oblíbené autory.

Jak dlouho trvalo nastudování čtyř operních dob?

Máte-li na mysli to, jak dlouho jsem skladbu studoval sám, tak to už si přesně nepamatuji. Připravuji totiž v tšinou věcí nejednou a dále opakuji již vci

nastudované, které hrají na koncertech. Takže přesnou informaci vám dát nemohu. Máte-li však na mysli zkoušení s orchestrem, v tšinou jsou na koncert dvě zkoušky s tím, že orchestry a sólisté pracují nejdříve sami a potom teprve se sejdou všichni.

Jaké housle jsme na koncertu v Hojsovcích slyšeli?

Nástroj postavil v roce 1726 italský houslař Josef Guarnerius del Gesù.

Jak se udržujete v kondici, když sportování s houslovou hrou nejde příliš dohromady?

Chodíme se ženou hodnou procházky do přírody a kdykoliv máme možnost si zaplavat, tak tak u nás.

Kolik žáků bývá na Vašich kurzech v Luhačovicích? Je počet zájemců v tšinou

než kapacita kursů a přijíždějí i žáci ze zahraničí?

Mohu přijmout pouze 18 studentů, takže je samozřejmě zájem mnohonásobně víc. I když jsme v minulých letech nábili studenty z Německa, Finska, Slovenska a dalších zemí, dávám přednost studentům z našeho okolí. Zatím je jich stále víc než dost a vzhledem k tomu, že nejlepší učitel každý rok dostane jako cenu mistrovský nástroj a absolvuje se mnou koncertní turné, bylo by to v případě zahraničního vítězství komplikované.

Máte nějaké hudební přání, které jste si doposud nesplnil?

Budete se asi divit, ale nemám. Jsem šťasten, že si mohu dovolit hrát pouze hudbu, kterou mám rád.

Ptala se Věra Drahorádová

Revitalizace šumavských rašeliniš

Šumava je krajinou mokad. Tém na každém kroku narazíme na jaké rašeliniš, a už jde o zamokené rašelinné lesy, typická vrchoviš s jezírky nebo nízké porosty ostic na rašelinných loukách. Rašeliniš jsou typickým fenoménem Šumavy, domovem mnoha vzácných druh rostlin a živoich a významným prvkem pro vodní režim v krajin. Ochrana rašeliniš je v nová velká pozornost. V minulosti však mnohá rašeliniš ovlivnil lov k-nan kterých se t žila rašelina pro palivo a mnoho rašeliniš bylo odvodneno sítí povrchových kanál. Odvodněním lo zvýšit produkci dřeva, zlepšit podmínky pro kultivaci nelesní půdy nebo zpřístupnit siln zamokaná území. Prováděný revitalizační program je jedním z prostědk, jak zachovat jedinečné biotopy rašeliniš, které jako pozoruhodné ostrovy severské přírody poskytují útoišť mnoha vzácným a ohroženým druh m. Obnova a zachování mokad však má význam i ve vztahu k celkovému vodnímu režimu v krajin, který byl v minulosti narušen neuváženými lidskými zásahy. Jejich důsledkem jsou i těžkosti, s nimiž se dnes musíme potýkat například v souvislosti s extrémními povodňovými situacemi.

Odvodnění rašeliniš

Na rašeliniš, pro které je dostatek vody základním předpokladem existence, má odvodnění zcela zásadní dopad. Na odvodněných místech došlo k poklesu hladiny podzemní vody a vrstvy nahromaděné rašeliny se pomalu rozkládá. Na tyto změny reaguje vegetace, ustupují vlhkomilné druhy, které hlavně tvoří rašelinu (například rašeliničky, suchopýř

a ostice), a rost rašeliniš se zpomaluje a máže se zcela zastavit. Jsou-li změny způsobené odvodněním silné, mohou výsledkem být dokonce i rozpad a úplný zánik rašeliniš. Rozsah změny způsobené odvodněním je na Šumavě poměrně značný. Byl proto i hlavním důvodem pro zahájení komplexního Programu revitalizace šumavských mokad a rašeliniš, který je na území národního parku realizován již od roku 1999. Tento program je přednostně zaměřený na záchranu rašeliniš poškozených odvodněním a jeho cílem je i celková náprava narušeného vodního režimu v krajině.

Děvňé hráze zachycují vodu

Hlavním principem revitalizací na odvodněných rašeliništích je zablokování odvodňovacích systémů děvňými hrázi. Tato metoda je úspěšně používána i jinde ve světě a jejím cílem je zvýšit hladinu podzemní vody, zmírnit její kolísání v průběhu sezóny a zpomalit odtok vody z lokality, který je v důsledku odvodnění nepříjemně zvýšen. Voda tak zůstává na lokalitě zadržována i při déletrvajícím období sucha, které je pro rašeliniš nejkritičtější. Hráze jsou při revitalizaci rozmístěny v řádkách vždy tak, aby hladina vody byla zvýšena na úroveň, která je pro daný typ rašeliniš předepsaná. Po přehrazení rýh je do úseku mezi hrázi, jež jsou vyplněny vodou, vkládán přírodní materiál (proutěná tráva, dřevě, vlně, rašelina, aj.), čímž se urychluje jejich zarůstání vegetací a následně zazemnění. Cílem je, aby rýhy postupně zarostly vegetací a zmizely z krajiny. Naprostě v těsně prací, v těsně zabudování hrází

a transportu materiálu jsou prováděny ručně, bez použití těžké techniky.

Celkem bylo tímto způsobem do dnešní doby revitalizováno přes 500 ha rašelinišních a mokadních komplexů a přehrazeno více než 45 km odvodňovacích rýh. Asi nejznámější revitalizovanou oblastí jsou Cikánské slatě, kterými prochází naučná stezka, pracuje se ovšem i na dalších místech v oblasti Modravských slatí, například na Novohoušských močálech, Na Ztraceném, Nad Rybárnou, a také na rašeliništích ve Vltavském luhu. Revitalizace jsou prováděny pokud možno vždy v rozsahu drobných povodí, především v horní a pramenné oblasti jsou řešeny přednostně. Správa NP a CHKO Šumava na stavbu hrází každým rokem zaměstnává několik skupin emeslníků. Kromě toho při revitalizacích nezištně vypomáhají skupiny dobrovolníků z akademie a nevládních organizací (například Hnutí Duha).

Dny pro rašeliniš

Součástí revitalizačního programu jsou od roku 2009 i tzv. „Dny pro rašeliniš“. Hlavní myšlenkou těchto akcí je poskytnout návštěvníkům i místním obyvatelům Šumavy možnost přímo se zúčastnit ochrany unikátních částí šumavské přírody a také se o nich leccos nového a zajímavého dozvědět. V rámci Dnů pro rašeliniš jsou prováděny emeslní méně náročné, nicméně velmi potřebné práce, které doplňují realizaci vlastních revitalizačních projektů a navazují na ně. V těsnině se jedná o podporu zazenění již zablokovaných rýh nebo o pomoc při nošení materiálu pro instalaci hrází do vzdálených a špatně přístupných oblastí. Nepracuje se ovšem celý den, odpoledne se vždy všichni zúčastnění vydají do zajímavých a nepříliš známých koutů šumavské přírody, kde nechybí ani typická, lovem nezničená rašeliniš i jiné pozoruhodné biotopy. Tyto exkurze jsou s výkladem a jsou zaměřeny nejen na rašeliniš, ale i na přírodu a její ochranu na Šumavě v širším. Akcí se můžete zúčastnit kdokoli, informace je možné nalézt na webových stránkách Správy národního parku Šumava.

Prováděný revitalizační program je jedním z prostědk, jak zachovat jedinečné biotopy rašeliniš, které jako pozoruhodné ostrovy severské přírody poskytují útoišť mnoha vzácným a ohroženým druh m. Obnova a zachování mokad však má význam i ve vztahu k celkovému vodnímu režimu v krajině, který byl v minulosti narušen neuváženými lidskými zásahy. Jejich důsledkem jsou i těžkosti, s nimiž se dnes musíme potýkat například v souvislosti s extrémními povodňovými situacemi.

Iva Buřková, správa NP a CHKO Šumava

Kontakty

Hotel Certův mlýn

Špicák 132

340 04 Železná Ruda

Tel.: +420 376 397 380

Mobil: +420 602 707 075, 095

www.hotelcertuvmlyn.cz

Recepce@hotelcertuvmlyn.cz

Krytý vyhříváný 12 m dlouhý
PLAVECKÝ BAZÉN

Tešíme se na Vaši návštěvu!

Každý den

7.00 – 21.00 hodin

Dům HORSKÉ SLUŽBY, Špičák 56, 340 04 Železná Ruda

tel. + fax: 376 397 100, pohotovostní číslo dispečera non-stop: 376 397 273

web: www.horskaslužba.cz, e-mail: hssumava@horskaslužba.cz

Vážení tená i,
konec letních prázdnin je také pro Horskou službu na Šumavě koncem hlavní

orientace v šumavských lesích a podcenění neznámého terénu vedla ke zbloudění mnoha osob. V jednom z případů byla rodina tak

zaměstnána sbírem krásných šumavských hub, že zapomněla na svého devítiletého chlapce. Malý „Jeníček“ si však i v neznámém terénu dovedl poradit. Oproti pohádkovému hrdinovi nevyšel na strom, ale vydal se chytit do civilizace na znáené turistické stezky mezi lidmi. Zde byl nalezen náhodnými turisty, kteří zavolali Horskou službu a nalezenec byl zakrátko předán vyšetřeným rodičům. Každá „houbařská“ pátrací akce má naštít šťastný konec

letní sezóny. Nyní můžeme pomalu hodnotit letní sezonu 2010 a porovnávat s minulým rokem. Celkový počet úrazů ošetřených záchranou i Horské služby během letní sezóny je téměř shodný s létem 2009. Bylo ošetřeno 215 úrazů a celkové číslo se liší pouze o jeden úraz proti sezóně 2009. Shodné počty jsou i u předání pacientů Zdravotnické záchranné službě (60) a Letecké záchranné službě (8). Nárůst nastává při pátracích akcích v terénu. Letošní letní sezóna byla ve znamení pátrání po houbařích. Houbařská vášeň zaměstnávala naše záchranáře po celé Šumavě. Špatná

a nyní se můžeme nad jednotlivými případy pousmát.

Poslední týden letních prázdnin Horská služba na Šumavě opravdu nezahálela. Počet ošetřených úrazů dosahoval čísla 29, v sedmi případech se jednalo o vážné úrazy, které bylo nutno transportovat Zdravotnickou záchrannou službou do nemocnic zařízených a ve dvou případech musel na Šumavu přiletět pro velice vážné případy vrtulník Letecké záchranné služby. Konec týdne byl pak završen opět pátracími akcemi po ztracených houbařích.

akci se podílela celá naše základna včetně všech dobrovolníků. Jednalo se o organizaci velice náročné i dny. Celou akci měl „na triku“ záchranář Pavel Aubrecht, který se zhostil úkolu na jedničku. Dnes můžeme konstatovat, že v tak malém počtu záchranářů dokážeme zajistit významný sportovní podnik Evropského formátu. Dobrá fungující parta, nadšení a zapálení pro společnou věc je vždy polovina úspěchu. Fotografie na této straně zachycují atmosféru Evropského poháru.

Michal Janůra, náčelník Horské služby Šumava

14. - 15. 8. 2010 proběhla na Špičáku jedna z nejvtěších akcí tohoto léta. Horská služba zajišťovala asistenční službu na Evropském poháru iXS Downhill Cup ve sjezdu horských kol. Na tuto sportovní akci se Horská služba připravovala v průběhu celého léta. Veškerá záchranářská technika byla v tomto termínu ve sportovním areálu na Špičáku, ovšem zároveň musela být zajištěna i služba dispečera v oblasti a pokrytí tzv. volný terén. Na

Státní svátek sportovní

TJ Tatran a Ski klub zvou všechny příznivce sportu a pohybu na běžecké závody 28. září 2010.

Běží všechny kategorie od školky až po aktivní dospělé. Místo startu je na školním hřišti od 10:00 hodin.

Pořadatelé se těší na velkou účast, zejména dětí a mládež.

íslo / ročník: 9/5

období: 5. srpen – 4. září 2010

www.HASICIZR.cz

mobil: 724 347 596

pevná: 376 397 150 e-mail: HASICIZR@seznam.cz

INTEGROVANÝ
ZÁCHRANNÝ
SYSTÉM 112HASIČSKÝ
ZÁCHRANNÝ
SBOR 150ZDRAVOTNICKÁ
ZÁCHRANNÁ
SLUŽBA 155POLICIE
POLICIE
ČR 158

Vážení tenáři,

léto uplynulo jako voda v řezném potoce a na dveře nám, alespoň podle kalendáře, opět klepe sychravé podzimní období. Proto je tu z našich stránek každoroční nabádání k ostražitosti před nadcházející topnou sezónou a rady jak se správně starat o topidla.

Události za období: 5. srpen – 4. září 2010

2x dopravní nehoda

4x technická pomoc

28. 8. 2010 – Další otevření zabouchnutých dveří, kde se uvnitř nacházel pes. Tentokrát v bytovém domě v ulici Belvederská.

19. 8. 2010 – Po vyhlášení poplachu vyjela naše jednotka k dopravní nehodě motocyklu pod nejvyšším bodem. Při našem přejezdu na místo události zde již zasahovala Horská služba, která poskytovala zraněnému řidiči první pomoc. Naše jednotka byla nápomocna Horské službě i následně při transportu pacientky z těžkého terénu zpět k silnici. Zde jsme vyvolali do přejezdu ZZS Plzeňského kraje, které byla pacientka předána. Místo události bylo předáno Policii ČR, která dopravní nehodu řešila.

10. 8. 2010 – Naše družstvo vyjelo k odstranění stromu spadlého do silnice vedoucí k hotelu Belveder. Strom řádně zasahoval do komunikace.

9. 8. 2010 – Otevření zabouchnutých dveří bytu na Špičáku. Uvnitř se nacházel volně pobíhající pes.

7. 8. 2010 – Po vyhlášení poplachu Krajským operačním a informačním střediskem HZS Pk vyjela naše jednotka k menší dopravní nehodě osobního automobilu za obcí Jesení. Po přejezdu na místo jsme zjistili, že zde již zasahuje HZS Klatovy. Naše družstvo se poté vrátilo.

4. 8. 2010 – Jeden z kurióznějších zásahů, kdy jsme na žádost městské policie asistovali při odchytu koně. Po téměř dvou hodinách byl kůň nahnán do ohradníku.

Odborná stáž u Zdravotnické záchranné služby Plzeňského kraje

Během odborných stáží u ZZSPK Plzeň jsme se seznámili s vybavením sanitních vozů, použitím transportních prostředků jako jsou nosítka, schodolez a transportní plachta.

V učebně probíhá praktický nácvik vyšetření pacienta, resuscitace dospělého a dítěte na resuscitačním modelu, zde je kladen důraz na správnou techniku nepřímé masáže srdce, masáž a ventilace pacienta pomocí samorozpínacího vaku, kdy a jakým způsobem s sebou podávat postiženému kyslík. Jak imobilizovat a vyprošovat pacienta s podezřením na poranění páteře – správnost nasazení krčního límce, využití páteřní desky nebo scoop rámu, jakým způsobem stavět krvácení, ošetřovat rány a imobilizovat zlomeniny pomocí vakových dlah.

Vzhledem k našemu výjezdu na výjezdovém stanovišti Plzeň jsme se již hasiči účastnili v několika výjezdech ve výjezdové skupině s lékařem nebo se zdravotnickým záchranným. Jednalo se o život ohrožující nebo akutní stavy mezi kterými patří: bezvědomí, náhlá zástava krevního oběhu, cévní mozková příhoda, aspirace jídla, astmatický záchvat, alergická reakce, dušnost, bolest na hrudi, akutní infarkt myokardu, epileptický záchvat, hypoglykémie, popáleniny, intoxikace alkoholem, léky a drogou, úrazy hlavy, zlomeniny, duševní poruchy, prodromy porodu, bolesti břicha a další...

Fotografie ze stáží můžete nalézt na našich hasičských stránkách www.hasicizr.cz

Filip Šimík

Některá slova před topnou sezónou

Nepodceňujte manipulaci s otevřeným ohněm ve svých domovech a obsluhu topidel. Hasiči zaznamenali v loňském roce 2467 požárů v soukromých domácnostech, při nichž bylo usmrceno 62 osob a 440 bylo zraněno. Škody se vyšplhaly na téměř 373 milionů Kč.

Hasiči radí, jak doma předcházet nebezpečí požáru:

Svíčky

Nezapomeňte, že hořící svíčka je otevřený oheň, a proto s ní zacházejte opatrně. Ve vzdálenosti 8–10 cm od plamene svíčky teplota přesahuje 200 °C, to stačí k zapálení papíru, plastu, textilí a dalších předmětů, které se mohou nacházet v blízkosti hořící svíčky. Svíčku umístěte na stabilní nebo lavou podložku. Svíčku umístěte v dostatečné vzdálenosti od hořlavých materiálů (záclony, ubrusy, ozdoby). Zapálené svíčky nenechávejte bez dozoru, mohlo by dojít k jejímu převrácení nebo prohoření na podložku a způsobit požár. Zvýšenou pozornost vnuťte dětem, aby si se svíčkami nehráli.

Topidla a komíny

Mnoho požárů v domácnostech v zimním období vzniká také kvůli neopatrnému zacházení s topidly a nedbalosti v péči o komíny. Užívejte výhradně topiva pro dané topidlo určené, nezapalujte pomocí vysoce hořlavých látek (například benzínu) a netopte například odpady, plasty apod. Neumisťujte do blízkosti topidel žádné hořlavé látky – žhavé částice odlétající z topidla mohou velice snadno zapálit dřevěný papír uskládaný v blízkosti kamen. Komíny si nechte pravidelně čistit a kontrolovat. Popel ukládejte na bezpečné místo.

P i samotném užívání topidel bychom nem li zapomenout na dodržování n kolika bezpečnostních zásad.

Nesmíme d ležitě je nechat si pravideln ěst komín a kontrolovat jeho technický stav. Ne istoty v komín totiž mohou snadno zp sobit velké nep ějnosti, a již dlouhodobě žhnutí a následný otev ený požár nebo otravu lidí jedovatým oxidem uhelnatým. Pro ješt ě jitelně zajišt ě bezpečnost byste m li provést ěst ě a kontroly komín a topidel alespo ě ed za átkem topné sezóny a po jejím skon ení.

Komíny a kou ovody s p ipojenými tepelnými spot ebi i se musí udržovat v ádném stavu, tj. komínový pláš by m l být udržován celistvý a neprodyšný, i starší komín by m l být ádn ěspárován a pokud možno omítnut. Dbejte na ádně zaúst ění kou ovodu do komína, dodržujte návody a technické podmínky stanovené výrobcem tepelných spot ebi . I v p ípad ě komína m že mít zanedbání neblahé následky. Net sně zaúst ění kou ovodu do komínového t lesa m že zp sobit vážné poškození zdraví.

Zásada **bezpečné vzdálenosti** platí také pro komínové t leso. Ho lavé látky by od n ě m ly být v p dních prostorách vzdáleny nejmén ě metr – riziko zvyšují zejména textil a seno. Do komínového zdiva nesmí zasahovat ani k n mu t sn ě ílhat žádné ho lavé stavební prvky (nap ě . trám). Požáry asto vznikají nap ěklad žhnutím trám zard ěných v komín (obvykle zejména u starších staveb). Pamatujte, že za nezávadný stav komín ěnese odpov ědnost správce nebo majitel objektu, ne kominík. P i instalaci a údržb ě topidel se ěte návodem výrobce, který musí být p ipojen k výrobku. V žádném p ípad ě neinstalujte topidla bez odborné pomoci. Vždy je t eba dodržovat zásadu bezpečné vzdálenosti topidla od dalších p edm t ě v místnosti, stavebních konstrukcí a podlahových krytin. Podrobnosti lze nalézt v p íloze vyhlášky ě. 23/2008 Sb. na www.hzscr.cz/vyhlaska. Jakékoliv ho lavé látky a p edm ty (t eba i oby ejný hadr), skladujte co nejdále od topidel. V žádném p ípad ě neodkládejte na topné ě i oh evné plochy jakékoliv ho lavé p edm ty. Pozor zejména na barvy nebo laky! Topné t leso na pevná paliva zabezpečte ochrannou (neho lavou) podložkou pod topidlem, která znemožní vznícení podlahy a zabrání také uhlík ěm zapálit okolní p edm ty.

Pokud máte plynové vytáp ění, dodržujte lh ty revizí plynových spot ebi (zpravidla jednou za 3 roky) a pravideln ě kontrolujte, zda správn ě fungují. Nebezpečí hrozí zejména u otev ených spot ebi , kde p i samovolném uvol ování plynu m že dojít k otrav ě. Uživatelé plynového kotle musí minimáln ě jednou ro n ě zajistit kontrolu celého spalovacího procesu, ěstotou ho ák ě po ěnaje a funkcí pojistkového ventilu ě i termostatu kon ě. Topidla pot ebují pro svou správnou funkci dostate ěný p ívod vzduchu. U n kterých druh ě topidel (nap ě . u karmy) hrozí v p ípad ě nedostate ěného odv trání v trání otrava oxidem uhelnatým.

Každé topidlo a komín je konstruováno na ur ěitý druh paliva a jeho používání je nutné dodržovat. Pokud p ejdete z jednoho druhu paliva na druhý (nap ě . z plynového vytáp ění na topení d ěvem), vždy si nechte u odborník ě zkontrolovat, zda je váš komín pro tuto zm ěnu vhodný.

Pro topení nepoužívejte nic, co do kamen nepat ěí – nap ě . biologický ě i jiný odpad (sláma, um lohmotné lahve apod.). Má to nejen nezanedbatelné ekologické d sledky, ale zvyšuje se i riziko poškození kotle, kamen, kou ovodu nebo komína, ěmž roste také nebezpečí vzniku požáru. Dávejte si pozor na spalování vlhkého d ěva, komín se p ítom zanáš ěí tším množstvím sazí a tím se zvyšuje i riziko požáru. Klesá jeho výh evnost, odpa ená voda navíc negativn ě ěsobí na tepelnou techniku a proces spalování. Kamna na pevná paliva nesmíte nikdy zapalovat pomocí vysoce ho lavých kapalin (nap ě . benzínu), vždy hrozí vznícení ho lavých par a vážné zran ění. V p ípad ě topidel na pevná paliva dávejte bedlivý pozor na žhavý popel. Nechte jej zcela vychladnout a pak uložte do neho lavých nádob (nap ě . kovu), které jsou neporušené, uzavíratelné a umíst ěné v bezpečné vzdálenosti od ho lavých látek a stavebních konstrukcí z ho lavých hmot. Vyvarujte se ukládání žhavého popela do plastových popelnic, ty se totiž mohou pak žárem deformovat. Kv ěli špatnému uložení popela každoro n ě dochází k požár ěm nejen popelnic a kontejner ě, ale i obytných a hospodá ských budov.

Oxid uhelnatý zabíjí...

Oxid uhelnatý je siln ě jedovatý plyn, který se uvol ěje p i nedokonalém spalování a jeho nebezpečí je v tom, že je neviditelný a bez zápachu. Vdechováním se váže na ěervené krevní barvivo a blokuje tak schopnost krve vázat a p enášet kyslík. Prvními p íznaky otravy je obvykle bolest hlavy, nevolnost, závra ě, malátnost a zmatenost. U postiženého je typické t eš ové zbarvení k ěže a sliznic. Už koncentrace 0,05%, tj. 500 ppm, nebo asi 450 mg CO/m³ m že zablokovat funkci u 50% hemoglobinu s následným kolapsem a smrtí.

A pro ěna tento problém upozor ěují hasi ěi? U r zných p ípad ě se setkáváme s tím, že lidé nemají zkontrolované a dob ě vy ěišt ěné komíny, ani zkontrolované a se ězené tepelné spot ebi ě. Je možné, že si mnozí lidé ani neuv domují, co vše by m li pro své zdraví a zdraví svých blízkých ud ělat. Proto zde p edkládáme n kolik rad:

- Pokud máte plynové vytáp ění, dodržujte lh ty kontroly plynových spot ebi (jednou ro n ě podle NV ě. 378/2001 Sb. a vyhl. ě. 48/82 Sb.). Nebezpečí hrozí zejména u otev ených spot ebi , kde p i samovolném uvol ování plynu m že dojít k otrav ě. Uživatelé plynového kotle musí minimáln ě jednou ro n ě zajistit kontrolu celého spalovacího procesu, ěstotou ho ák ě po ěnaje a funkcí pojistkového ventilu ě i termostatu kon ě.

- Topidla pot ebují pro svou správnou funkci dostate ěný p ívod vzduchu. U n kterých druh ě topidel (nap ě . u karmy) hrozí v p ípad ě nedostate ěného odv trání otrava oxidem uhelnatým.

- Každé topidlo a komín je konstruováno na ur ěitý druh paliva a jeho používání je nutné dodržovat. Pokud p ejdete z jednoho druhu paliva na druhý (nap ě . z plynového vytáp ění na topení d ěvem), vždy si nechte u odborník ě zkontrolovat, zda je váš komín pro tuto zm ěnu vhodný.

- Nesmíme d ležitě je nechat si pravideln ěst komín a kontrolovat jeho technický stav. Ne istoty v komín totiž mohou snadno zp sobit velké nep ějnosti, a již dlouhodobě žhnutí a následný otev ený požár nebo otravu lidí jedovatým oxidem uhelnatým. Pro ješt ě jitelně zajišt ě bezpečnost byste m li provést ěst ě a kontroly komín a topidel alespo ě ed za átkem topné sezóny a po jejím skon ení.

- A koliv ěišt ění vlastních komín ě lze teoreticky provád ět svépomocí, lepší je se spolehnout na odborníky – kominíky. Ti by m li provést revizi komínu i v p ípad ě, že se chystáte ke komínu p ipojit jakýkoliv spot ebi , nebo chcete zm ěnit druh paliva.

- U plynových kotl ě je navíc nutná jak ěstota komínových pr duch ě tak p edepsaného tahu komína. Mnoha nešt ětím m že zabránit to, když si sami zkontrolujete, zda máte ádn ěpevn ěný kou ovod, zda není n kde spot ebi ě nebo kou ovod propálený nebo zda fungují uzáv ěry komínových dv ěek. Uživatel je povinen zajistit pravideln ě odborné revize a kontroly stavu spot ebi ě nebo ěišt ění a kontroly komín ě podle jednotlivých typ ě tepelných spot ebi ě. Zatímco u elektrických spot ebi ě m žete leccos zkontrolovat sami (nap ě . p ívodní š ěry, zásuvky i dimenzování pojistek proti p ípadnému zkratu), pravidelnou prohlídku u tepelných spot ebi ě na plyn a revizi komínu ponechejte rad ěji na odborníkovi.

Zapamatujte si: Za nezávadný stav komín ěnese odpov ědnost správce nebo majitel objektu. Povinností majitel ě, správce a uživatel ě budov a dalších objekt ě i uživatel ě spot ebi ě paliv ve vztahu k ěišt ění komín ě jsou vymezeny zvláštním p edpisem, kterým je vyhláška Ministerstva vnitra ě. 111/1981 Sb. o ěišt ění komín ě a SN 73 4205 Komíny.

Upozor ění: P i jakýchkoliv i drobných stavebních úpravách (nap ě . vým ěna dve ěí, oken apod.) je t eba mít na pam ěti, že každý spot ebi ě, ve kterém dochází ke spalování paliva, musí mít zajišt ěný i p ívod vzduchu. P i nesprávné údržb ě nebo provozování tepelného spot ebi ě m že vznikat nedokonalým spalováním oxid uhelnatý. A že m že zabíjet, to jsme si ěklí hned na za átku.

Doporu ění: Krom ě prevence v podob ě pravidelných kontrol a revizí investujte n kolik set korun do vašeho bezpečného života a po ěi t ě se i detektor oxidu uhelnatého (nejlevn ější seženete na internetu už od 260 K ě).

To není mnoho za záchranu života, co ěkáte?

Zdroj: www.pozary.cz
Zpravodaj: Filip Brož

MÝM VZOREM BYL STRÝC, ÍKÁ PATRIK SOUKUP

Patrik Soukup, zástupce velitele, slouží ve sboru dobrovolných hasičů Železná Ruda deset let a druhým rokem vede družstvo mladých hasičů Plameňáci. Ti jezdí na různé soutěže a umísí ujet se do první poloviny. Svě znalosti předvedli i na Železnorudských slavnostech, kde byla ukáзка ostrého zásahu hasičů. Bezprostředně po útoku jsem se Patrika Soukupa zeptala.

Jak jste se dostal ke svému povolání?

Víceméně přes strýce Jiřího Soukupa, který už je tady dobrovolným hasičem od jakých dvacet let. Tak díky jemu.

Už jako dítě vás to okouzlo?

Věc. Nevím proč, ale až když jsem ze Železných Rud odešel na školu, tak jsem se občas šel podívat za strýcem do hasičárny a tím to vzniklo. Pak už jsem tam zůstal! Já se u něj opravám stroj a zjistil jsem, že tady vlastně ta technika je a že po práci je na ní co dělat, tak mi to zaujalo.

Při jakých výjezdech zasahujete nejčastěji?

Naše jednotka nejezdí jenom k dopravním nehodám a ohnům. Máme i technické pomoci. Tedy otevíráme byty, odklízíme padlé stromy přes cestu, likvidujeme úniky ropných produktů, odchyťujeme nebezpečný hmyz, sundáváme kočky ze stromů... Děláme všechno možné, pomáháme lidem. Vlastně děláme stejnou práci jako profesionální hasiči. Jsme nejvyšší kategorie, která může být u dobrovolných jednotek a jsme hned po profesionálních hasičích. Je nás dvanáct hasičů ve výjezdu, ty tři denně slouží nonstop pohotovost.

Jak jste se dostal k vedení mladých hasičů?

Tady už to vypadalo, že tady vyměme, že tady nebudou žádní nástupci. Tak jsme si říkali, že by chtěli začít s mladými rovněž. V Železných Rudě zábavy pro nás moc není a jak předejít lumpárnám? Tak jsem řekl: Uděláme pro nás kroužek. Vyzkoušeli jsme to a hned na první pokus se přihlásilo patnáct dětí. Byl jsem zvědavý, jak jim to

dlouho vydrží. A vydrželo. Fungujeme dva roky a dnes máme dvacet dětí. Naši hasiči se jmenují Plameňáci. Název pochází z hry Plamen, celoroční soutěže mladých hasičů.

Jak často se scházíte a kdo vám s nimi pomáhá?

Vedu je já a pomáhají mi moje manželka Simona, Pepa Jaroš jako velitel sboru a Aneta Šebelíková, takže my všichni je máme na starosti a cvičíme k ukázkám a soutěžím. Scházíme se v hasičské zbrojnici jednou týdně ve čtvrtek. Naše schůzky nikdy trvají přes hodinu a někdy třeba šest hodin. Samozřejmě po práci jsme jim hasičské oblečení a hasičské přilby.

Slyšela jsem, že s mladými požárníky jezdíte na soutěže a umísíte ujet se v první polovině...

Na klatovském okrese je padesát hasičských sborů, které vedou družstva mladých hasičů. V současné době se naši hasiči na soutěžích pohybují kolem dvacátého místa.

V čem vám děti říkají, jaké jsou disciplíny?

Celoroční hra je rozdělena na dvě části, podzimní kolo a jarní a tam se rozhodne všechno. V podzimním kole to za jiná závodech požární všestrannosti. Další je štafeta s překonáváním překážek. Na jarním srazu pak dělájí požární útok. Potom tam mají štafetu dvojic a štafetu 4 x 60 metrů. Pravidla jsou tvrdá, rozhodí také. Jednou jsou pravidla daná, tak se musí dodržovat.

Kdo nebo co vám dělá největší problémy?

Finanční stránka, když děti finančně podporuje město a náš místní sbor, to znamená, že peníze, které vyděláme,

vlastně dáváme dále. Sdružení hasičů z Moravy a Slezska na děti nepříspívá, ale myslím, že by mohlo daleko víc. Je to samozřejmě o vedení. Chtělo by to, aby se ti lidé zamysleli. Když už tam sedí, měli by chodit na patřná místa a snažit se dolovat peníze pro sbory a potom rozdávat a dávat, což je, protože investovat do dětí je investice do života. Jde o to, aby měly děti nějaký cíl.

O vaše ukázky zásahů je asi velký zájem...

Určitě. Myslím, že každý rok chodí lidé v hojném počtu. Chtějí to vidět. Jezdíme i do nejbližších vesnic dělat ukázky. Pro nás je to nácvik. Lov k zapomíná a takové věci se musí cvičit, protože když už někdo lov k přijede, je trochu zmatený, chce pomoci a aby se tam všichni nahnuli a každý si zaal dělat, co chce, to nejde. Musíme být seřaní. Na Železnorudských slavnostech jsme zde předvedli ukázkou vyproštění lidí z havarovaného vozidla. V takovém případě hasiči zabezpečí místo dopravní nehody a potom se začnou starat o zraněné, ostatní si připraví nástroje a na pokyn začínají otevírat vozidlo. Přesně jak jste mohli vidět ukázkou otevření auta.

A nakonec na Železnorudských slavnostech přišlo to nejlepší. Bylo zapáleno auto a mladí hasiči provedli požární útok naostro.

My jsme úplně přesně nedělali, jak všechno dopadne. S dětmi děláme ukázky také, ale tady už jsme to chtěli zkusit, tak jsme zkusili něco jiného. Plameňáci nedělají, do toho jdou. Dozvěděli se to přes hodinu před ukázkou, ale úspěšně to zvládli!

Text a foto Hana Sádliková

Na dolní fotografii zleva: Jiří Soukup, Simona Soukupová, Patrik Soukup

Naši podnikatelé a služby

Miloš Rejzl – Pekárna Alžb tín

Miloš Rejzl za al podnikat se svou ženou v září 2005. Jeho snem bylo vybudovat si pekárnu a zaít péct chléb. To se mu splnilo v Alžb tín . Za átky nebyly lehké. „Otev ení pekárny p edcházely dva roky stavebních úprav a víc než milionová investice, kterou jsme zafinancovali z p j ek a hypotéky. Další byla veliká tahanice se stavebním ú adem, který nás nechal n kolikrát p ed lat kompletn projekt v etn statických výpo t na d m, který stojí od roku 1925. Všechno jsme ale nakonec dotáhli do zdárného konce a mohli si s úsm vem na rtu p j it další jeden milión na strojní za ízení.“ Péct se za alo 10. září 2005. V krámku pekárny v Alžb tín se objevily první výrobky. Pekárna už není one man show jako na za átku. Krom majitele v pekárn pracuje jeho žena, jeho dcera a další t i pracovníci zau ení v peka ské výrob nebo vyu ení v oboru peka -cukrá . A pracuje tu také idi , prodava ka a dva brigádníci.

Výrobky pekárny, tj. p edevším chléb, rohlíky a další druhy pe íva dnes Rejzlovi prodávají na více místech: jednak do krámku v Alžb tín , který leží zhruba dv st metr od hranic. Chodí sem nakupovat hlavn lidé jezdící do N mecka za turistikou a tzv. pendle i, tedy lidé jezdící do N mecka za prací. A také tu nakupují

obyvatelé Bavorské Železné Rudy. Druhý krámeček je na p ší zón v Železné Rud – jde o budovu bývalé školy. Peka také zavází své výrobky do hotel a penzion v Železné Rud a jejím okolí a v Bavorské Rud . „Postupn rozší ujeme rádius rozvozových míst, takže dneska si mohou lidé koupit naše výrobky od Nýrska p es Domažlice, Kolove , Holýšov, Stod, Plze P eštice, Klatovy, Kdyni, Blížejov až po Starý Plzenec.“ Je tu ale jeden há ek, který Miloš Rejzl blíže vysv tluje: „Do žádně z prodejen nedodáváme plný sortiment, protože v nabídkovém listu máme p es sto ty icet položek od sv tlého pe íva jako jsou rohlíky, kaiserky, vky až t eba po speciální housky na Gyros p es n kolik druh sv tlých a tmavých žitných chleb , celozrnné pe ívo a kynutá t sta, jako jsou kolá e a buchty až po velké výrobky jako jsou t eba copy s r znými nápl ni.“ Pekárna Alžb tín dále prodává výrobky z plundrového t sta. Toto t sto si v pekárn sami p ípravují ze základních surovin. V nabídce jsou také sváte ní výrobky jako váno ky, váno ní cukroví a mazance. Podmínky pro podnikání u nás hodnotí Rejzl s vý itkou v hlase. „Podmínky pro podnikání jsou u nás dobré, ale jak pro koho. Jsou podnikatelé, kterým se leccos promíjí, takoví mají t eba n kolikaleté

da ové prázdniny nebo úlevy na zdravotním a sociálním pojišt ní. Drobní živnostníci mezi n nepat í. Obstarání p j ek také není také žádný med, protože kdo nechce p j it rovnou dv st mega, tak není pro banku zajímavý. Malým živnostník m se moc vst íc nevychází. Takže si myslím, že podnikání u nás je tvrděj chleba. Sta í samoz ejm na obživu, ale rozhodn to není na zbohatnutí.“ Esem bavorských peka je hutný bochník s k upavou k rkou. íká se mu Bauernbrot (Selský chléb). Miloš Rejzl jeho výrobu zatím neplánuje. „Jeho výroba a pe ení jsou založeny na jiné technologii, než jakou používáme my. Znamenalo by to nákup nových za ízení a zajišt ní nových prostor, do ehož se nám momentáln v bec nechce, nebo na to nemáme prost edky,“ vysv tluje Rejzl. „Postavení dobré receptury na chleba a jeho technologie pe ení je um ní. Po zau ení je schopen chléb upéci tém každý aspo trochu šikovný lov k. Ale je pravda, že od každého peka e je chleba trochu jina í. Takže se dá íct, že je jeden skladatel, ale velká spousta interpret .“

Otevírací doba v prodejn Alžb tín : **Po-So 5,00 - 11,00. Železná Ruda Po - Pá 5,30 - 17,00; So 5,30 - 15,00; Ne 7,00 - 12,00.**

Radovan Holub

Škola začíná

TOTO JE POUZE VYBER.

- Lapka na papír v balení 21 k 11,90
- Věšákky balení 12 kusů od 100 Kč 29,90
- Wálky ašné 11,5 cm 14,90
- Štetec 6 ks sada 3 ks kulatě + 3 kápáče 9,90
- Modřítka rolet 11 kusů 19,90
- Blak 40 80 ml sávkových blak sávků 19,90
- Tuška a guma 4 ks 9,90
- Proutka + mikroštetec balení v obalu 19,90
- Zrychlovače 4 ks 34,90

Nabízka platí v prodejnách zřetelně uvedených
 NÚJ 2015 od 29. 7. do 30. 9. 2015

NAKUPTE SI ŠKOLNÍ POMŮCKY ZA SUPER CENY

V PRODEJNĚ: **coop TIP** Obchodní dům, ulice 1. Máje, Železná Ruda

WWW.ZKXSUSICE.CZ ZÁKAZNICKÁ linka 800 175 684 zdarma

PLACENÁ INZERCE

FA FINANCE ALBATROS **FA REALITY ALBATROS**

penzijní připojištění
 PF KB, ALLIANZ, ČSOB
 GENERALI, CS, INVI, CP

pojištění
 aut, domá, domovní, námořní, životní, úrazová, podnikatelské...

Jaromír JAKŠ
 poradce

stavební spoření
 LÍSKA, BUBENKA
 MČRA, PYRAMIDA,
 WÜSTENROT, RAFFAELER...

úvěry ze stavebního spoření
hypoteky

mob. +420 728 685 376
 Sklářská 83
 340 04 Železná Ruda

e-mail: jjaks@financealbatros.cz
 jjaks@realityalbatros.cz
 www.financealbatros.cz
 www.realityalbatros.cz

pojišťovny
 KOOPERATIVA, KB,
 GENERALI, ČESKÁ,
 ALLIANZ, Č.SPORTELNY...

Z receptá e babi ky Tomáškové

Minule jsem slíbila n co lé ivého, jako bych tušila, že léto skon í tak náhle. Chlad prospívá leckterému neduhu, tak abychom odolali, vybrala jsem dva recepty.

Jako prevenci proti ch ípkám je dobré pít aj z bezového kv tu s lipovým kv tem. Ú innost se ur ít posílí **bezinkovým líkěrem**. To budete 15 minut va it 2 l bezinek s litrem vody. Pak scedíte, ale bezinky nepasírujte. Do š ávy p idejte 1 kg cukru, p eva te a p idejte vanilkový cukr. Pak ješt t i minuty va te. Nakonec p idejte 3 - 5 lžíc silné zrnkové kávy (*poctivé, ne instantní - pozn. VD*). Vychladlou š ávu dolijeme 1/2 l rumu.

A co když nás za ne trápit ischias? I na n j má babi ka Tomášková recept. Budeme užívat **bezinkový džem**. Pova ené bezinky vylisujeme a š ávu zahustíme. Na 1 kg zahušt ných bezinek p idáme 40 dkg cukru a na kole ka nakrájený citron bez jader. Nakonec se p idá petosa a petol podle návodu (*v sou asnosti používáme pektogel nebo gelfix - pozn. VD*). Plníme do sklení ek. tvrtlitrová sklení ka džemu sta í na vylé ení ischiasu, není-li zanedbaný. Užívá se 3x denn kávoavá lži ka. *V ra Drahorádová*

D m, který zaujme

Záme ek v Železné Rud v podob ,jakou známe dnes, pochází z roku 1764. Jeho p edch dcem byla d ev ná stavba, panské sídlo, které pat ilo hrab ti Wenzelovi z Klenové. Ten ho jako zastaralý nechal strhnout. Rodina Hafenbrädlova, která koupila majetky v Bavorské a Železné Rud jej zrenovovala a p estav la v roce 1771. V záme ku byla kapli ka. V roce 1786 zde zem el Johann Georg von Hafenbrädl. Poté se zde vyst ídalo n kolik majitel , až jej

v roce 1872 koupil za 600.000 gulden kníže Karl Anton von Hohenzollern, jehož rodina jej vlastnila do roku 1945, kdy p ešel do majetku státu. Dnes nový majitel, pan Zdenek Bálek, jej zrenovoval a provozuje ze museum starých motocykl . V roce 2009 zde našla místo stálá expozice Historie lyžování na Železnorudsku. P ed budovou zámku byl v roce 2005 postaven pomník osvobození Železné Rudy americkou armádou.

Text a foto: Václav Chabr

Žijí mezi námi

Vladimír Váca - ten, který už tu vlasn není

Zajisté v tšina z nás zná toho vousatého vázn p sobícího pána, který bývá vid n v mikrobuse ervené barvy. Ale vlastn ho v bec neznáme. Vždy kolik dnešních tená Železnorudského zpravodaje si pamatuje slavné asy ochotnického souboru, jehož byl lenem? Kdo ví, že jako první u il po pádu železné opony N mce eštin ? Svě vypravování za al slovy: "Já bych tady v Železné Rud už vlastn dávno nem l být. P išel jsem totiž v roce 1976 na ty i až p t let." Jenže jak se íká, lov k míní...

Dobové imperativy

Vladimír Váca se narodil 28. 3. 1953 v Klatovech. Základní školu, již navšt ovoval, ídil - tehjdejší m jazykem - soudruh Stránský. Ten bral dobové imperativy velmi vázn a své žáky u il socialistickému internacionalismu. "Tak jsme si již jako prv á ci mohli sáhnout na ernouška..." vzpomíná pan Váca. Ale takové z dnešního pohledu šaškárny m ly i druhou stránku. Internacionalistický editel našel partnerskou školu v tehdejší NDR a už v roce 1963 za aly vým ny d tí. Vladimír se tehdy už u il n mecky. Ve škole m li št stí na u itelku, která byla víde ská eška. P irozen tedy pat il k d tem, které se vým n zú astnily. Tyto vým ny založily celoživotní p átelství pevn jší než leckteré vztahy blízkých p íbuzných. Takto získaná jazyková výbava pozd ji mnohé ovlivnila.

Po základní škole vystudoval Vladimír ekonomickou školu a pak nastal oby ejný život, první zam stnání, svatba, d tí... A kde bydlet? V Klatovech stav l družstevní byt, ale nic nešlo p esn tak, jak by rodina pot ebovala. Proto hledala jiné možnosti. Náhodou v tu dobu pot ebovali celníka v Rozvadov , ale nebyl tam byt, ale náhodou se jeden uvolnil na Rud . "Tak už tu úsp šn kroutím p tat ícátej rok," dodává Váca.

Dobry domov

Možná k tomu, že Rudu za ali Vácovi brát ne jako p estupní stanici, ale sv j domov, p isp lo i to, že tu byl ochotnický soubor, ale hlavn se tady zalíbilo manželce. Ta ostatn

ve svých mladých letech po jednom krátkém pobytu na Železnorudsku m la sv j d tský sen - bydlet na Špi áku a pracovat jako recep ní v hotelu RIXI. Takže se jí to nakonec po manželov boku skoro vyplnilo.

A divadlo? "Ani nevím, jak jsem se k divadlu nachomýtl. Spískal to bu pan Písa , nebo pan Bu át, z nichž jeden mne do toho zatáhl," rozpomíná se pan Váca. Ale asi se ani moc nebránil, protože vzáp tí mi prozrazuje, že jako dít byl velmi zapáleným žákem dramatického oboru lidové školy um ní. Tak zapáleným, že rodí e m li co d lat, aby ho odradili od zamýšleného studia

na konzervato i. Není tedy divu, že v ochotnickém souboru zaujímal úlohu nejen hereckou, ale podílel se i na scéná ích a režii p edstavení. Od volných pásem, z nichž p ípomíná zda ílé "P íjela k nám televize", postupn soubor p ešel k uceleným hrám. Jednu kuriozitu z divadla si asi skoro nikdo nevybaví. Již v roce 1982 i 1983 existovala CK Šumavatur - sice jen na jevišti, ale byla tu.

Ap íšel Listopad 1989...

Obnov p eshraní ních lidských vztah velmi pomohl celník Váca. Už p ed Listopadem tlumo il t eba p i 20. výro í znovuotev ení hrani ního p echodu. "Tam jsem byl s nohou v sád e," p ípomíná humornou p íhodu, "a n me tí kolegové

chodili za mnou a m li mne za nejd ležit lší osobu, která vše ídí, protože se domnívali, že v té sád e je ukryta n jaká vychytaná technika - a v bec, kdo by posílal jen tak n kam tlumo níka s nohou v sád e?." A samoz ejm tlumo il i dále. Vzpomínáte? 3. února 1990 p i lidském et zu mezi ob ma Rudami. Tlumo il i mnohokrát jindy. Pomáhal, jak to bylo pot eba. Jako první lektor kurs eštiny Volkshochschule Regen zasv coval v Bavorské Rud své žáky do taj své mate štiny. Kdo n kdy zkusil u it cizince našemu jazyku, ur it uznale pokyvuje. Pozitiva nové doby ale m la i svá negativa. Práce a personální situace na celnici se zm nila tak, že se pan Váca rozhodl odejít. Po opušt ní státní služby nejprve pracoval v n mecké spedi ní firm a pak v roce 1992 se pustil do samostatného podnikání v cestovním ruchu. I p es n která nespln ná o ekávání podniká stále a nelituje. Krom práce žije pro rodinu, pomáhá dce i a synovi s výchovou jejich d tí a evidentn mu to p sobí radost.

Prodaná nav sta

Na záv r našeho povídání pokládám otázku, jak "skoro starousedlík" hodnotí zm ny eskon meckých vztah za 20 let. "Já si myslím, že se to p íblížilo zdravému normálu. Já tomu íkám efekt otev eného šampá a," komentuje pan Váca vývoj. Jinými slovy, výbuch nadšení máme za sebou a te zcela normáln , kdo spolu chce mluvit, spolu mluví, a kdo nechce, holt nemluví. Za nejv tší p ísp vek své rodiny k p eshraní nímu porozum ní považuje svoji "Prodanou nev stu", jeho dcera se totiž provdala do sousedního Bavorska. "Máme to k sob ale p es les jenom 6 km a v zim , na svahu se vídáme skoro denn ," íká pan Váca. "A m j syn je jednatel em eské dce inné spole nosti jedné n mecké firmy," dodává.

Takže nezbyvá než vyjád it p ání, aby se hranice stávala stále neviditeln jší a lidé bez ohledu na státní p íslušnost spolu rad ji mluvili než zády k sob ml eli.

(Podle vypravování zapsala V ra Drahorádová)

PODZIMNÍ ŠUMAVA M OKOUZLILA

(Rozhovor s fotografem, cestovatelem, majitelem penzionu a předsedou Železnorudského klubu Václavem Chabrem ze Železné Rudy)

B hem Železnorudských slavností na p elomu ervence a srpna se k tila fotografická dvojčata z knihy Šumava-Bavorský les, život, lidé, sousedé. Kniha je prvním fotografickým dílem Václava Chabry. Autor je jedním z mála, kdo na svých snímcích neúnavně zachycuje šumavskou sou asnost, krajinu i typy lidí, práci a emese, kulturní i společenské události, tradice a nové esko-bavorské soužití ve společné Evropě. Jeho vztah k Železné Rudě je dlouhodobý. říká o tom: „Jsem sice Plzeňák, ale sem do Železné Rudy jsme za mlada jezdili na undry, spali jsme tady po stodolách a ležili jsme na nervypěsák m.“

Jak p išla myšlenka a nám tud lat tuto knihu?

P ekvapilo m , že r zní fotografové d lají jenom krajinu. V d l jsem, že o Šumav vycházejí jenom knihy, které tená m ukazují krásy Šumavy, ale n jak se zapomíná na to, že tady na Šumav žijí lidé se svými starostmi a radostmi. Mým cílem bylo ukázat život na Šumav . Takže jsem navštívil pout , atrakce, kulturní a společenské akce. Akcent jsem kladl na esko-n mecké akce, protože knihou chci také ukázat, že se oba národy už sblížily a nežijí jenom vedle sebe, ale pospolu a to jsem cht l primárně v knize ukázat. A tou krajinou, které je tam jen sporadicky, jsem d ní na Šumav jen podmaloval.

Jak dlouho jste na knize pracoval?

Zhruba t i roky. Nedovedu to p esn odhadnout, protože akcí se tady moc nekoná, nebo jsem se o všech nedozv d l. V tšinou se vždycky konají t i ty i v jenom dni, takže si lov k musí vybrat. Skute n dát dohromady fotky, z kterých je pak co vybírat, trvá n jaký as, takže minimáln t i roky jsem na tom vyšival. Fotky, kterých je v knize zhruba dv st , jsem vybíral asi z et i tisíc.

T i roky jste fotografoval pod 'zelenou st echou Evropy' v bývalém esko-bavorském p íhraní í, které již zase sr stá v jeden celek. Kdo vám na knize pomáhal?

S fotografickým materiálem jsem si poradil sám. Potom už nastal trochu problém s texty, s t m mi pomáhali r zní lidé, nap . známý publicista Zden k Rou ka a druhý kamarád, profesionální novinář z Frankfurtu Norbert Schreiber. N co jsem p ekládal já, n co m j kamarád Ivan Falta a Simona Fink. Dát všechno dohromady bylo dost náro né. Potom všechny v ci kolem tiskárny a grafiky byly dost vy erpávající, protože ještě v tom nemám praxi, ale tím práce nekon í. Te mám zas práci s distribucí, která také není jednoduchá, protože záb r je velký. Od Prahy p es Plze , Klatovy, celé pohrani í až na Lipno. Tady všude musíte objet knihkupce, to je hlavní láneek celého et cze. Je p ece nejd ležít jší, jakou odezvu ta knížka bude mít u tená a když bude mít dobrou, pak teprve budu mít dobrý pocit.

Knížka je složena z mnoha společných esko-n meckých akcí. M žete jmenovat ty nejnej?

Čením si t eba obnovené tradice v Uhlíšti u Nýrska – sv cení koní a jízdu svatého Linharta. P ijžd jí tam i kolegové z Bavorska s ko mi. Velmi p kná akce je na velikono ní pond lí ve Zwieselu, kdy jde procesí v dobových krojích ke sklá ské kapli ce, místu esko-n mecké mše. Úchvatná je tzv. Horská mše na Velkém Javoru, nejvyšší ho e Šumavy vždy poslední víkend v srpnu. Tam se sejde na tisíc lidí, sedí na skalách a poslouchají mši. Tu p enášejí zesilova e a reproduktory a skály kolem jsou doslova obalené lidmi. Druhá hodn p sobivá akce v Bavorsku je 600 let stará tradice – jízda koní z Bad Kötzingu do Steinbühlu, která sahá do roku 1412. Minulý rok se zú astnilo tohoto nejv tšího ko ského procesí p es tisíc celí EU. U nás máme už n copodobného, ovšem ne v takovém po tu – je to Svatováclavská jízda na Klatovsku.

Ve své knize dokazujete, že jste nejen schopným dokumentaristou a kronikářem, ale také aktivním ú astníkem života v esko-n meckém sousedství...

Vzhledem k tomu, že jsem zároveň p edseda Železnorudského klubu, který udržuje asté kontakty s podobn zam enými spolky na bavorské straně, tak o tom leccos mohu íct. Akcí je hodn . Když vezmu v úvahu, že jenom Železnorudský klub ud lá deset akcí za rok a když to znásobím jinými spolky, jako železnorudští hasi í, fotbalisté, školky, školy, tak se tu opravdu n co d je. P irozen po ád tu ještě je manko. Velkým problémem je jazyková bariéra, ale ta také mizí. Nap . ve Zwieselu se už n kolik let místní lidé u í esky. My jezdíme k nim na pivo a nakupovat, oni jezdí k nám na pivo a nakupovat, setkáváme se, zdravíme.

Dokážete íct, které fotky z knihy si nejvíce vážíte?

Nejradši mám fotku z akce, která se odehrává p ed železnorudským kostelem, kde vychází fará kordonem divák . Jednalo se o poh eb našeho kamaráda, kterého jsme šli na poslední cest vyprovodit. Po dlouhé dob to byl poh eb, jak si p edstavuji tradi ní poh eb se vším všudy – k es anský v kostele s fará em. Takže to se mi poda ilo nafotit a z dvou set snímk jsem vybral jeden, který se mi líbil nejvíc a který je v knize.

Jak jste se dostal k focení, kdo vás

ktomu vlastn p ivedl?

Fotit jsem za al už ve dvanácti letech, kdy mn otec koupil první fotoaparát na svitkový film. Byla to taková d ev ná bedýnka. Focení s ní m hrozn bavilo! Otec to vyzoroval a koupil mi trochu lepší východon meckou Altisu. A potom mi sehnal ojetou Flexaretu a to už teda byl fo ák! Po pár letech nastal kýžený okamžik, kdy jsem si po nocích jako íšník p ivyd lával a koupil si vysn nou profesionální výbavu zna ky Nikon. Ovšem moje radost netrvala dlouho, protože za trnáct dní jsem jel fotit Formuli 1 do Monzy, kde mi všechno ukradli, takže jsem za ínal zas od nuly. Jinak Nikonu jsem z stal v rny celých ty icet let.

Máte za sebou n kolik výstav také t eb a s africkou tematikou. Jak se fotí p íroda tam a tady?

Do Afriky jezdím velice asto. Jednou m p i jedné výstav e Afriky p inutili, abych spo ítal zem , kde jsem v Africe byl. Bylo to 27 zemí. Afrika má ale 56 zemí, takže jsem zhruba na polovin . Do Afriky jezdím p edevším za poznáním, protože tenhle kontinent mám rád nejen jako sv tadíl s nádhernou p írodou, ale i s jeho lidmi. Tap íroda se tam fotí také dobře, ovšem je rozdíl fotit, když je venku plus dvacet stup , nebo když je tam plus p ta ty icet. Druhá v c je, že Afrika je z velké ásti už muslimská a s fotoaparátem m žete narazit. Je tam dost problém fotografovat, ale dá se zvládnout všechno. Afrika je p enádherná, ale na Šumavu to nemá!

A šumavská p íroda, v jakém ro ním období je podle vás, fotografa, nejkrásn jší?

Asi mi dá mnoho lidí za pravdu, že nejkrásn jší je Šumava na podzim. Podzimní Šumava m okouzila! Ale možná, že to není jenom krása a jedine nost p írody, ale ekl bych, že to také umoc uje jedine ná historie Šumavy. Tuhle historii jsem v knize nastínil jen v náznacích. Nejvíc m tu vzrušují místa, kam je vstup zakázán (v NP Šumava – pozn. autorka).

Jste aktivním ú astníkem v esko-n meckém sousedství. Teprve po shlédnutí knihy si mnozí uv omí, jak vlastn vypadá sou asný život na hranici, život v dob , kdy železná opona z stává už jen vzdálenou dvacetiletou minulostí.

Nejsem politik, беру to o ima ob ana eské republiky a fotografa a zároveň i podnikatele v turistickém ruchu. A protože vím, jak to tady vypadalo p ed dvaceti lety, tak bych ekl, že bychom nem lí mít krátkou pam . Už jenom cestování - to je tak n co úžasného, to je svoboda, jak má být. Když si dnes eknu, že zítra pojedou do Hamburku, tak se sbalím a jedu. Jsme nejen lenskou zemí EU, ale máme i práva daná Schengenem. A každý si o Unii m že íkat co chce, v etn pana prezidenta, ale podle m je lenství v EU ur it p ínos.

Za rozhovor d kuje Hana Sádliková (fotografie zachytila k est knihy; zleva starosta Železné Rudy Michal Šneberger, Václav Chabr, starosta Bayerisch Eisenstein Thomas Müller)

ŽELEZNORUDSKÝ PIVOVAR BELVEDER SLAVIL A K TIL

Novinkou je šestnáctistupový kat

Jediný pivovar na Šumava a Klatovsku slavil narozeniny! Bezmála na osm stovek lidí si nenechalo ujit dvoudenní oslavy 3. výročí železnorudského pivovaru Belveder, nejvýše položeného pivovaru v Evropě ve výšce 902 metry. Pivovar za tři roky provozu získal řadu ocenění českých i mezinárodních. Už od pátku 16. srpna si návštěvníci mohli dopřát atraktivní posezení ochutnávku piva pšeničného, „klasického“ piva světlého i tmavého, dokonce i piva s píchutí hořkého pomeranče. Zlatým hřebem oslav, které konily 17. srpna, byl slavnostní křesťev dvou nových železnorudských piv.

Tradicí výroby piva v Železných Rudách obnovil v roce 2007 František Strnad. V srpnu toho roku byl naražen první sud a od té doby pivo vařená tradicí metodou z výborné šumavské vody, nejvyššího sladku z Moravy, chmele ze Žatce a kvasnic plzeňského typu, zachutnalo tisícům návštěvníků Železných Rud. „Tři roky utekly jako voda a když se ohlédnu zpět, musím říct, že to byly povedené tři roky,“ říká František Strnad. Dnes patří železnorudský pivovar v kvalitě piva mezi špičky v české republice. Kvůli velkému zájmu museli majitelé pivovaru v letošním roce rozšířit.

Nejslavnostním okamžikem oslav bylo pokřesťev dvou nových piv. V pátek senátorka Jiřina Ríppelová slavnostně uvedla na trh nejsilnější pivo belvederského pivovaru a sice šestnáctistupovou, která má název „Kat“. Druhý den v sobotu poslanec Jiří Papež pokřesťev speciální pivo, světlou dvanáctku. Jde o pivo, které údajně vyráběl ještě za Rakouska-Uherska pivovar Prazdroj pro vídeňského císařského dvora, které bylo vařeno pouze z rakouského sladku i chmele.

PIVU DO STARTU POPŘE PÁPEŽ

„Já především děkuji panu Strnadovi za pozvání na tak významnou událost, jako je křesťev nového piva z místního pivovaru. Já už jsem celou řadu piv tady vařených ochutnal a musím říct, že to opravdu byl vždycky výborný zážitek nejen gastronomický, ale i požitkový a jsem přesvědčen, že i pivo, které

dnes k vám a které je prvně vařené, bude patřit do kategorie výborných piv. Když jsem tady byl loni otevřít velký pivovar, říkal jsem, že Šumava má několik atributů, kvůli kterým sem turisté jezdí. Je to krásná příroda, krásné lesy, sport. A na Železnou Rudu v poslední době lidé jezdí i za dobrým pivem a je to zásluha rodiny Strnadů a patří jim za to nesmírně podkování! A teď už ke křesťevu piva. Já bych chtěl tomu novému pivu, které má krásnou barvu, krásnou chuť a vím, že bude mít i dobrou chuť, popřesťevším co nejvíce žízňivých a spokojených zákazníků a dobrou pitelnost. To je vlastnost, které dobré pivo musí mít. Takže doufejme, že to pivo bude právě takové. Já mu přejí opravdu úspěšnou cestu pivním životem. Pivovaru Belveder přejí: ať vám to pivo lidé stále dobře pijí,“ popřesťev Papež.

NOSÍ MARŠÁLSKOU HLAVNÍ V TORN

A pak už všichni mohli ochutnat pivo, které je diametrálně odlišné od všech piv železnorudského pivovaru. Slavnostně předal je Jiří Papež, který pivovar Belveder stavěl. „Jsem na těchto pivních slavnostech velice rád, protože s rodinou Strnad spolupracuji už delší dobu. Já bych chtěl na začátek pouze říct, že mnozí z vás, kteří jste tady, nosí maršálskou hlavni v torn. A jeden z těchto lidí je mladý Franta Strnad. On vlastně nikdy netušil, že se stane sládkem a to je na tom to krásné, protože takoví lidé nosí kreativitu do výroby piva. A Franta přinesl spoustu nových prvků, protože tyto lidé, když je to za nebavit a chytne je sládkování u srdce, přinesou nové myšlenky, a on je právě nositelem těchto nových myšlenek. Měli bychom tady s Frantou seniorem mluvit o medailích, které dostal Belveder po celé české republice a vím, že to ještě půjde dál. A je tady spousta podnětů. Jeden z podnětů je, že jsme si dnes dali vídeňský ležák. Možná si řeknete: Proč tady na Šumavě pijeme vídeňský ležák? Vídeňský ležák není proto, že by to byl recept z Vídně. Vídeňský ležák vznikl proto, že šlo o piva, která byla

vařena zejména v západních částech, která se zhruba asi před 120 lety exportovala právě do oblasti Vídně, nebo tam se nejvíce pily českých piv. A vídeňský ležák vzniká ze speciálního sladku, který je vídeňský, a František ještě do toho vnořil své prvky, které používá a dostalo to charakter plně sladové chuti i barvy. Jinak je tady malý poznatek, že vaříme nejen z českých vynikajících sladů a chmele, ale také měli ko používáme dnes bavorské slady, které jsou též výborné. Možná, že to je takové podání ruky přes hranice a to my tady přece všichni potěbuje. My chceme, aby k nám sousedé z Bavorska jezdili. Víme, že mezi námi je velký rozdíl, ale já si myslím, že přes pivo bychom si mohli zařít rozum a nejprve a nejlépe“, dodal na závěr své i propagátor, tvrdce a fajšmekr Josef Krýsl, který drží tradici dobrého českého piva.

SOUT ŽO SOUDEK PIVA

Protože nové pivo nemá dosud název, byla na závěr slavnostního křesťev vyhlášena soutěž, která v republice ještě nikdy nebyla. „Víte, že pivo, které paní senátorka včera uvedla mezi lid, se jmenuje „Kat“. Kat vychází z toho, že je to pivo silné. Takže etiketa, která v začátek udělá radost sbíratelům, by měla představovat skutečného kata v kápi, který má v ruce popravčí sekeru, špalek a podšpalkem by měl ležet lovčák s atý po pivu. A katovi by měla být od pusy komiksová bublina, kde by mělo být napsáno: Dal si tři šestnáctky a sál se sám! Dnes záměrně jsme vbec nemluvili o názvu tohoto druhého piva. Dnes zde vyhlášíme soutěž:

Kdo vymyslí novému pivu název, dostane sud tohoto dobrého piva.

Návrhy můžete zasílat na náš mail (hotelgradl@email.cz), nebo poštou do hotelu Gradl a naše rodina vybere název, o kterém si bude myslet, že se tomu pivu bude hodit nejlépe,“ řekl majitel pivovaru František Strnad. Pro ŽZP připravila Hana Sádliková

Železná Ruda má novou atrakci. Od srpna pořádá Radek Ipser vyhlídkové jízdy s kořesťevým spřesťeváním a kočárem kolem Železných Rud. Nástup je na parkovišti u Café Charlotte. Od příštího roku se bude jezdit ze Špičáku k černému jezeru. Kočár si mohou rezervovat též svatebčané a privátní osoby na tel.: 731 865 265 (VCH)

Výroky pro zasmání:

- Jsou tři etapy života: mládí, střední věk a vypadáte dobře!
- Děsně nenávidím opilce.
Minule, když jsem šel z hospody, tak mi pořád šlapali po rukou.

achrov hostil majitele historických automobilů a motocyklů, které pozval pan Václav Zahrádka, majitel muzea železničních dresin, sám vlastník překrásného veterána Aero 30. (VCH)

Tipy na výlet

Velký Roklan

Jedna z magických hor Šumavy – a druhá nejvyšší hned po Velkém Javoru, je dostupná i pro návštěvníky Železné Rudy. V srpnovém čísle ŽZ jsme psali o možnostech, jak dojít do okolí Velkého Roklanu z české strany (přes Poledník) a také z německé strany (přes Hochschachten). Dnes popíšeme tu nejzajímavější cestu na Velký Roklan (1452m).

Výlet musíme podniknout přes Německo. Ze Železné Rudy vyrazíme ráno v 7.34 železnicí (souprava Waldbahn) do Zwieselu, kde jsme v 7.57. Koupíme si v automatu ve vlaku tzv. Bayerwald Ticket, který platí celý den na všechny spoje – tedy i na zpáteční cestu a v soupravách Waldbahn i na českém území. Ve Zwieselu přisedneme na malý autobus „Falkenstein Bus“ (odjezd od nádraží Zwiesel v 8.01) a svezeme se vzhru do Buchenau (jsme tam v 8.14). A pak už nasadíme pohory a přemrhně tempo.

Chata pod Roklanem je otevřená až do konce října

Z Buchenau se vydáme po značené cestě směrem k přehradě Trinkwasserspeicher Frauenau. Jsme tam za hodinku. Pak přejdeme po značené cestě I a 6 směrem Hochschachten a Rachel (Roklan). Budeme šlapat zhruba hodinu podél přehrad, kterou máme po levé ruce. Cesta se pak zvedá a značená cesta na Roklan odbojuje vpravo. Doporučuji ale jít zajímavější cestou přes most rovně nahoru. Už od křižovatky značených cest vidíme před sebou po levé ruce bývalou lesovnu, u ní je možné posedět na lavičce a obdivovat se vlastním zbožím. Po dalších dvaceti minutách narazíme na křižovatku – vlevo na Hochschachten, rovně směrem Rachel. Přijdeme tedy rovně. Všude kolem se tleská dříve květinami k rozcové kalamitě. Rozsah těžby se neustále rozšiřuje, přestože jde o tzv. jádrové území národního parku. Správa bavorského parku tvrdí, že jde o těžbu v tzv. nárazníkovém pásu (jen kolem bezzásahových území). Patří proto správa parku odstranila tabule označující zařazení Národního parku Bavorský les u přehrad Frauenau a posunula ji dál, přestože hranice NP se nemění. Je to patrné proto, aby si turista myslel, že jde stále jen v „nárazníkovém území“ a že těžba tu jsou v pořádku.

Konečně skončí široká lesní cesta to nou pro nákladní auta a my vkročíme do skutečného jádrového území. Kráčíme úzkou stezkou, která se vine serpentinami vzhru. Kolem nás už je jen torzo lesa, vysoké stromy jsou suché a polámané, všude borovice, kapradí a kameny.

Na mnoha místech se les sám od sebe zmlazuje. Připadáme si trochu jako v krajině duchů, nebo jako ve zvláštním lesním bludišti. Na dosah máme českou hranici a tzv. Židovský les. Z české strany se sem ale nesmí a nesmí se tedy ani na českou stranu. To, jestli nová zakázaná území („území s omezeným vstupem“) v Národním parku Šumava byla vytvořena legálně nebo ne, ponecháme právníkovi. Snad to vyřeší za nás. Na jednom místě jdeme dokonce přes skálu opatřenou skobami a lanem – jako v Tatrách. Na naší cestě je celá řada odboček, teoreticky tam jít smíme, ale popis značené cesty až někdy jindy. My jdeme po cestě značené evropskou značkou E6. Výhledy na českou i bavorskou Šumavu jsou úchvatné a patrně v době nejkrásnější z toho, co na Šumavě můžeme vidět.

Zhruba v poledne dorazíme na nádhernou horskou louku pod Velkým Roklanem, následuje křižovatka značených cest a my jdeme vzhru na Roklan kolem horské chaty tzv. Waldschmidt Haus. Tady je možné pojišť i přenocovat. Ceny jsou slušné. Na vrcholu Velkého Roklanu jsme ve 13 hod. Nejkrásnější pohled je na českou stranu a na hranici hvězdy směrem k Roklanskému jezeru, k Blatnému vrchu, Špičáku a Luznému. Kolem dokola je nefalšovaná šumavská divočina. Na české straně vidíme Modravské slat a Novohoušské močály, Studenou horu a Roklanskou hájenku. Tam všude je vstup zakázán. Zhruba 30% všech lesů na české straně je už suchých, přestože v roce 2007, kdy lesy na české straně byly ještě zelené, nám ekologové tvrdili: „Jde o podmáčené a stabilní lesy, které prosychat nebudou.“ Vída, pravdu nemáme. V dále se objevuje Filipova Huť u Modravy a dokonce i hrad Kašperk. Skutečně nádherný pohled.

Zpátky se vydáme opět kolem chaty pod Roklanem směrem na Klingenbrunn. Vydeme-li z Roklanu ve 14 hodin, budeme na železniční zastávce v Klingenbrunnu v 16 hod. (část obce i železniční stanice leží ještě na území Národního parku Bavorský les). V 16.23 odjíždí souprava do Zwieselu, kde přestoupíme na vlak směrem Železná Ruda, odjezd v 17.00. Nabízí se možnost přestupu na hranicím nádraží na vlak do Železné Rudy centrum a na Špičák (jen ve všední dny). Další

Těžba dřeva na Roklanu se neustále rozšiřuje

vlak odjíždí z Klingenbrunnu v 18.23 a má dobré každodenní spojení až na Špičák. Přijíždí hezké zážitky na výlet!

Radovan Holub (fotografie z archivu autora)

B ezník – Pustina – Dobrá Voda

Autobusem nebo autem můžeme zajet na parkoviště u bývalého hotelu Seno (směrem Hartmanice), dnes penzion Rovná, kde budeme vystoupíme anebo odstavíme auto. Po značené cestě dojdeme ke kapli sv. Vintí, odkud už je to jen pár schodů ke křižovatce na vrcholu B ezníku, kde se nám naskytne výhled na bavorskou stranu Šumavy. Zde v těchto místech dle pověstí sídlil mnich Vintí (Gunther), který přišel z kláštera v nedalekém Rinchnachu. Odtud sejdeme zpět na cestu a dáme se doprava, která nás přivede na kouzelné místo zvané Pustina, kde dodnes stojí ruina staré hájovny (viz foto pod textem). Odtud můžeme dále na Babylon a přes Pašt na bývalé Stodlky a nazpět do Dobré Vody. My ale pokračujeme od Pustiny vlevo až přijdeme ke kostelu v Dobré Vodě, kde si můžeme prohlédnout jediné skleněné oltář. V Dobré Vodě se nachází muzeum Dr. Šimona Adlera s restaurací a léčivý pramen, po kterém dostala obec své jméno. Z Dobré Vody po silnici dojdeme nazpět k parkovišti, odkud jsme vyšli.

Text a foto: Václav Chabr

SUDOKU
Železnorudského zpravodaje na září 2010

Obtížnost : 4 / 298 Připravil : Josef Růžička

	4	3	9		6	2
8	1					
			1		4	3
		4		6		9
		7			2	
6			2		8	
7		8		1		
						2 8
4	5			8	7	9

1	8	7	6	9	2	4	5	3
8	2	5	7	6	1	9	3	4
4	3	9	1	6	2	8	7	5
7	4	8	5	2	1	9	6	3
9	1	2	7	8	3	5	4	6
6	5	9	4	3	8	7	2	1
3	8	4	6	1	9	7	2	5
5	7	6	2	3	4	8	1	9
2	9	1	7	5	8	6	4	3

Ze života Šumavy: Mezi Markomany a Bóji,

8. část. Autor: Julius Komárek, eskýu itel, v dec, spisovatel K vydání p ipravil: Josef R ži ka, Plze

Julius Miloš Komárek (15. srpna 1892, Železná Ruda - 7. února 1955, Praha) vystudoval gymnázium v Klatovech. Pokra oval ve studiích p írodních v d na filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1919 habilitoval a od roku 1932 byl ádným profesorem zoologie a p ednostou II. zoologického ústavu Karlovy univerzity. Vedl Výzkumný ústav lesnický od jeho z ízení v roce 1921 až do roku 1945. D vodem pro založení ústavu byla kalamita p emnožení bekyn mnišky. Ze své funkce jako první v st ední Evrop na ídil letecké práškování proti mnišce a sosnokazu (1926, 1932). Svě zkušenosti a znalosti podal v 200 svých odborných publikací a asopisech, které se týkaly lesnictví, léka ství, myslivosti, ochrany p írody a rybář ství. Byl jedním z iniciátor z ízení národních park v Tatrách ana Šumav

Nyní obrátím pozornost ku vlastním zp sob m hmotného života Bój a dle zoologických usancí pojednám o bionomii, ekologii, biologii, atd. t chto živých tvor na h ebenech šumavských hor. Co se obydlí tý e, musím uznat, že na svých samotách a v malých vesni kách m li domky docela slušné, ú eln využívající zdravé v n z chléva a z hnojišt . Všechno obyvatelstvo bydlelo pod jednou st echou, ložnice krav byly vedle ložnic lidí. D lila je kamenná p edsí , v níž byly sudy ku slévání mléka na zimu, sudy se zelím a také mléko erstvé. Výsledek byl, že lidstvo bójské bylo trvale na ichlé mlékem a p ím sí kyselého zelí. Pasa ku sedící skryt v lese jsi nav t il na dvacet krok p edem, ovšem když byl vtr

p íznivý. P i shromážd ních v kostele se vznášel mléko-zelný oblak k nebeským výšinám. Každé stavení m lo kolem vstupní strany vyvýšený ochoz z plochých žulových kamen , který tvo il spojení mezi dve mi do bytu, chlévem a kolnou. Bylo to nutné pro dobu jarní a podzimní, kdy za trvalých šumavských deš se dv r pono il do roztoku hnojnice a kravinc . Zahrady v tšinou nebyly. Ovoce pro zimu neuzrálo a zeleninu bójské kucha ky nežívaly. Jako ochrana proti v tru a sn hu bylo kolem celé domovní fronty srovnáno úhledn polínkové d íví, jímž hled lo jedno neb dv malá okénka. Vedle kuchyn byla jedna, nejvýše dv místnosti na spaní.

Na samotách, kde drželi mnoho skotu a kosili veliké louky, byla prostorná stodola. A tito lidé žili uprost ed les a d evo byla jejich hlavní nástrojová surovina, byly zdi stavení vždycky z kamene, pozd ji z nakupovaných cihel. Kupodivu byla vnit ní ístota obydlí obstojná. K tomu jist mnoho p íspívala zásada nosit doma d eváky nebo chodit na bosu.

Doma d lané d eváky byly národní obuvi. Byly vycpány senem a lidé v nich um li chodit i b hat velice obratn . V evropských botách m li neohrabané nohy a jako n jací chrobáci se jimi kodrcali po zemi, když šli na jarmark nebo k ú adu. Jakmile vyšli z m ste ka ven, svlékali je a b želi dom bosí. Uleh ilo se jim. Podobné bylo, že vždycky a za všech okolností muži m li na hlav klobouky. I malá d cka mužského pohlaví nosila klobouky. Prostovlasý se objevil Bój jen v kostele neb

na poh bu. Snad chodili s kloboukem i do postele. Od v byl normální, selský. Podivnou roli hrál kapesník. Pat il pouze k ned lnímu ústroji a m l ú el dekorativní. Nebyl používán k vysmrkání, nýbrž k osoušení potu nebo k chlubnému mávání. Zde se totiž smrkalo docela jinak než v Evrop . Zde dosud vládlo smrkání prehistorické. P i takové pot eb byl palec op en o jednu nosní díрку a druhá vyst elila sv j obsah na dva metry daleko. Pak se to opakovalo z druhé strany. Zbytky se otíraly vzadu o kalhoty. D ti polykaly nudle.

K Bój m za mého mládí dosud neproniknul zlozvyk kou ení. V tšina si p ívlastnila bavorský zvyk š upání a pašovala tak zvaný "prisil" z Bavor. Kv li lepšímu požitku jej míchali s máslem a drobn dreným sklem. Prisil se nosil v krásných, plochých skleni kách z barevného skla, šikmo vroubkovaných, a š upajícím tekly z nosu neustále dva erné, páchnoucí pot ky, takže kníry byly pod nosem vždycky do rezava odbarveny. Š astná manželka, která dostala polibek. Myslím však, že v této dob líbání jako milostný projev Bój m známo nebylo. Líbající se párek jsem nikdy nevid l.

Výživa se dala tém výhradn potravou rostlinnou a mlékem. Jen ten, jehož ideálem je denn vep ová, by mohl íci, že m li bídu. Bójové netrp li nedostatkem, nebo bída byla zahán na pevnými zp soby života, který m l neúprosné zásady. Nebylo možno nevykopat brambory nebo nesklidit oves, i když n kdy tyto pozdní plodiny zapadly p ed asn sn hem.

Nabídka novinek

Knihovna je stále otev ená v pond lí, úterý a tvrtek odpoledne. Naši knihovnu navšt vuje pestrá škála tená , nejmenší d tí, n kdy již p edškolního v ku, si rády vybírají barevné pohádkové knížky, dospívající tená i mají své odd lení plné dobrodružných knih i dív ích románk . Nejv tší nabídka je pro dosp lé tená e.

Z posledních novinek vybírám:

Meyer, Stephenie: Krátký druhý život Bree Tannerové

Monyová, Simona: Blon atá stíha ka Řebstöck, Radovan: Koleje p es Šumavu

Steel, Danielle: Borec

Larsson, Stieg: Dívka, která koplá do vosího hnízda

Magris, Claudio: Dunaj, životopis eky Hájková, Pavla: Jaromír Št tina – Brutalita moci

Fieldingová, Joy: Ješt m nezabíjej

Fuchsová, Irena: Když se ekne

Fuchsoviny

Holub, J. T.: Jak se lé it pomocí

homeopatie Fethová, Monika: P ípad trha e jahod

Pohlreich, Zden k: Prost eno bez servítka

Civade, Lenka: Provence jako sen

Patterson, James: Sedmé nebe

Keleová – Vasilková, Tá a: Srdce v temnotách

Viewegh, Michal: Povídky o mužích

Špa ek, Ladislav: Nová velká kniha etikety

Sansom, C. J. : Vlada

Clarke, Stephen: Merde impossible

Ješt n co nového pro d tí:

Kahoun, Ji í: U všech ert

Sv rák, Jan: Kuky se vrací

Viewegh, Michal: T i tatínci

a maminka

Kmuní ková, Zdenka: Zlo iny kací ky Klotyldy

Winklerová, Dana: Pohádky o vlách

Anotace všech knih, v etn jejich obálek, naleznete v on-line katalogu na webových stránkách knihovny.

Za 100 K na celý rok , pro d tí za 50 K , si u nás m žete p j ovat knihy a asopisy i vy. Pro všechny p íchozí jsou k

dispozici t i po íta e s internetem, za jejich užívání se neplatí žádný poplatek.

Martina Najmanová, knihovnice

Týden knihoven

Secke ve ejných knihoven Svazu knihovníků a informa ních pracovník vyhlašuje od 4. do 10. íjna již 14. ro ník celostátní akce Týden knihoven.

Na podzim uplyne

200 let od narození Karla Hynka

Máchy, a proto

Týden knihoven

za íná Velkým

íjnovým společným

tením z jeho d l.

Železnorudská

knihovna se

p ípojuje a zve vás

4. íjna v 18 hodin

na tení Máchova Máje. Celý týden

budou v naší knihovně probíhat sout že pro d tí a pro všechny nové tená e bude registrace zdarma.

Martina Najmanová, knihovnice

NOC SKLA VE ZWIESELU BYLA PLNÁ ZÁŽITK

M sto Zwiesel má dlouholetou tradici sklá ství. Všude po m st naleznete galerie skla, manufaktury a sklárny. Sklá ský pr mysl ve Zwieselu sahá až do 15. století. Vedle puck pro okna byly vyráb ny i sklen né knoflíky a perly pro náhrdelníky a r žence. Brzy se zde také za alo vyráb t užítkové a okrasné sklo všeho druhu. Ješt dnes je kolem tisícovky lidí zam stnáno ve zwieselských sklárnách.

Tradi ní zwieselské slavnosti

Každé m sto má své slavnosti, ve kterých se zrcadlí to, co je pro m sto typické. Každý rok po ádá m sto skla zwieselskou Noc skla. Její hlavní myšlenkou jsou slavnosti skla, hudba, setkání lidí a společ né oslavy. Letošní Noc skla jsme mohli zažít v sobotu 14. srpna. Ve všech variantách dostávali návštěvníci v centru m sta sklo, um ní a hudbu. P i otev ení samoz ejm nesm la chyb t pomoc zwieselské královny skla Kathrin Czysch se sklen nou korunou a žezlem. Na pomoc si p ivedla i princeznu skla Rebeccu Greiner z dalšího m ste ka skla Lauscha. Ob "veli enstva" pop ála návštěvník m ve er bohatý na zážitky a dala se pak na cestu k r zným míst m ve m st , ke kterým vedly cesty osv tlené p tí tisíci kusy sklenic se sví kami. Vrcholem bylo p edvád ní sklá ského um ní. Sklá ští um lci mohli vid t, jak kv tiny ze skla nebo vázy vznikají. Obzváš zajímavé bylo, když Petr Novotný, jeden z nejlepších eských sklá a majitel sklárny Ajeto, vystoupil "na

pódium". Za asistence svého kolegy ukázal náro né zhotovení um leckého kon .

Um ní bylo všude centrálním tématem ve era. Konal se veletrh sklá ského emesla, zwieselská aukce skla, na r zných

místech byly k vid ní výstavy nap . ve Waldmuseu, zwieselském podzemí, byla otev ena Galerie skla, K iš álová galerie. Každoro n p i Noci skla jde v podstat o jednu velkou prezentaci sklá ských um lc , emeslník a pr myslových

provozoven, a paleta vystavovaných kus sahá od užítkového skla dokonalého tvaru po zvláštní vtipné objekty a unikáty plné fantazie sklá ských um lc . V pr b hu celé zwieselské Noci skla zn la živá hudba na nám stí, v parku i v p ílehlých ulicích - italské šlágry u sklen né kapli ky, rock na nám stí, a takéž tradi n zavítali muzikanti harmoniká i 'K rovcí z Kašperských Hor do hostince ' eská vesnice'.

P t tisíc íší pom st

Po celém m st byly rozestav ny sklen né íše, ve kterých se po soumraku rozho ely sví ky. Zážitek jste si mohli odnést ze sklárny, kde se osobn ú astníte foukání skla. Té noci byly otev eny i n které kulturní stánky jako v ž kostela sv. Mikuláše, kam jste mohli vyšplhat a z pta í perspektivy se kochat úchvatným pohledem na no n osv tlené m sto. Bylo otev eno i zwieselské podzemí, kde m žete spat it ojedinou prezentaci sklá ských galerií.

K iš álový zážitek

V bavorském m st skla Zwieselu je k vid ní i nejvyšší pyramida z k iš álového skla na sv t (8,06 m x 4,8 m) zapsaná v Guinnessov knize rekord , která se skládá z 93 655 kus sklenic na víno (viz foto). Má hmotnost 11,6 tun a v celé své kráse se zaskv la v roce 2007 na zahájení velké Zemské výstavy. Z Noci skla ve Zwieselu si každý odnáší úžasné zážitky.

Ze Zwieselu pro Železnorudský zpravodaj p ípravila Hana Sádílková

Matematický úkol aneb dá se m ít p átelství?

V nouzi poznáš p ítele, praví staré eské p ísloví. Každý asi má n jakou zkušenost s pravdivostí lidového mudrosloví. Naše prázdninová cesta do partnerského Aldena potvrdila moudro op íteli poznaném v nouzi.

Bylo nás sedm, a proto jsme vyrazili v aut pro osm lidí. Už p ed Deggendorfum se ale ukázalo, že n co nebude v po ádku. P i brzd ní nás auto p kn nat ásalo a p ed Brixenem po dlouhém klesání zmlklo úpln . Našt stí po chvíli p estal motor stávkovat, ale rad ji jsme vyhledali v Brixenu autorizovaný servis. Tamní mechanik auto zkontroloval a prohlásil, že motor je v po ádku, "...ale s t mi brzdami byste nem li pokra ovat." Když jsme mu sd lili cíl naší cesty, prohlásil, že to jo, ale dál ani kilometr. Jašt nám na lístek napsal, na koho se v Trentu obrátit a italsky p ípsal, co naše auto pot ebuje. A ejhle, vše to zcela nezištn . Tak jsme zaplatili aspo eskou tekutou a p nivou m nou.

Druhý den ráno jsme zašli pozdravit

aldenského starostu. P i takových p íležitostech se obvykle e sto í k pr b hu cesty. A ejhle, pan starosta reaguje zcela ne ekan . Bere své auto, sekretá ku (jako tlumo níci), na izuje je te za mnou a za chvíli už v pat íném servisu vy izujeme vše pot ebné. Auto musí z stat v servisu nejmén dva dny.

No tak holt zm níme plány a cíle výlet , íkáme si. Ale pot etí ejhle - pan starosta neváhá, kontaktuje šéfa aldenského sportovního klubu a výsledek? Nazít í ráno máme mít k dispozici devítimístné auto od sportovc .

Te musím porušit pravidlo o t etici všeho dobrého a po tvrté píšu - ejhle! Když nás starosta dovezl zp t do Aldena, auto na nás ekalo na dvo e radnice. Takže p es všechnu sm lu a komplikace nakonec naše

týdenní dovolená nebyla v bec pokažená. (Tak na záv r pro zájemce malá úloha: jakou jednotkou by šlo m ít p átelství a kolik jednotek jsme spot ebovali?)

Text a foto: V ra Drahorádová (na fotografii vyp j ené auto sportovního klubu Aldeno)

Marcel Beer ovládl 4. závod Evropského poháru iXS EDC

V po adí 4. závod Evropského poháru iXS European downhill cupu se o prost edním srpnovém víkendu konal na šumavském Špi áku, nejvýchodn ji položeném míst celé série. Bikepark Špi ák ud lal na závodníky dobrý dojem nejen krásnou p írodou, ale i dobrou organizací celé akce. Na Šumavu se sjelo tak ka 200 závodník ze 14 stát Evropy, kte í se museli vyrovnat s prom nlivým po asím, které ovliv ovalo podmínky na trati. Po páte ním deštivém tréninku na extrémn mokré trati, se po así umoud ilo a tra Struggle postupn osychala. Bez problém se s tímto vyrovnal v sobotním roz azovacím kole Marcel Beer (SUI-GT/iXS) a druhého v po adí nechal za sebou s odstupem skoro 4 sekund. Stejn bezchybnou jízdu pak p edvedl v ned lním finále a sesadil z Red Bull Hot seat pak celkov druhého Sama Shucksmitha (GBR- Bad Ass Bikes). Své kvality v kategorii Elite Men prokázal celkov t etí Dominik Gspan (SUI- EWZ/Loop) vedoucí závodník iXS Swiss Downhill Cupu. Nejlepšího umíst ní z našich závodník v nejprestižn jší kategorii dosáhl s 11. místem Adam Stašek (CZE- Ghost) . Nejrychlejší v kategorii Elite Women byla ú adující n mecká mistryn Harriet Rücknagel (GER-OnTheEdge), která ve své t íd dominovala s náskokem 7 sekund.

Sportovní areál Špi ák, který není již jen zimním lyža ským st ediskem, p íšli p i ned lním finále podpo it i politití

p edstavitelé Plze ského kraje. Ceny vít z m p edávali hejtmanka Milada Emmerová, poslanec eského parlamentu pan Ji í Papež, starosta Železné Rudy Michal Šneberger a radní Plze ského kraje pro školství, sport a mládež Ji í Stru ek. Bikepark Špi ák chce takto kvalitní závod s ú astí špi kových jezd zopakovat v echách i v dalších letech. My diváci, které cyklosport zajímá, jsme s úžasem sledovali,

jak velké má biking zázemí. Tolik aut z Rakouska, Švýcarska a N mecka shromážd ných na okolních parkovištích, Železná Ruda patrn ještě nezažila. Cesta mezi parkovišti a Sportovním areálem se stala jedním velkým procesím lidí s koly i bez kol. Ani v zim nebývá kolem areálu tak plno. Vjezd musel být regulován dokonce pomocí závory – jako v zimních m sících. P ekvapilo nás také to, jak ist celá akce

skon ila. Vezm me v úvahu to, že mnozí závodníci rozbili své stany p ímo na parkovištích. M li tu asto i vlastní generátory k výrob elekt iny, sezení se st íškou, stojany na kola, své šatny a dokonce i malé televizory. Také nás p ekvapilo, že navzdory této na naše pom ry mamutí akci nebyl p íliš velký hluk, tu a tam se objevil podroušený sportovec, ale celkov prob hla akce v souladu s p írodou, dalo by se íct.

Zkušenosti z mezinárodního závodu využijí organizáto i podle svých slov p i po ádání dalších akcí.

-red- s využitím informací Sportovního areálu Špi ák

Uprost ed krásné šumavské p írody a v p íjemném prost edí špi áckého sportovního areálu se jel 4. závod Evropského poháru downhill cupu, který sem p ílál na 200 závodník z celé Evropy a tuzemska. Vyhral Marcel Beer ze Švýcarska a v ženách Harriet Rücknagel z N mecka. Závodníky p ijeli povzbudit i politici Západo eského kraje a starosta Železné Rudy Michal Šneberger, kte í p edali vít z m ceny. Bikepark Špi ák ud lal velmi dobrý dojem organizací celé akce o jejtž po ádání se chce ucházet i v p íštím roce. Pro milovníky tohoto sportu p ipomínáme, že bikepark Špi ák a lanovka jsou denn v provozu do 19. zá í.

Text a foto: Václav Chabr

Na kole vzh ru – o turistických cílech cyklisty ze Špi áku

V našem okolí je mnoho zajímavých míst, která lákají svou polohou a výškou. Mezi atraktivní místa jsou samo sebou nejvýše položené partie vrch , kopc a h eben . Na Železnorudsku je kopc dost a dost a n které jsou p ímo stvo ené pro výjezd na kole. Pancí svou dostupností láká cykloturisty, nebo kdo vyšlap nahoru, už pak se veze z kopce p es M stek, Prenet až t eba do Klatov a Plzn , stejn tak jako te e eka Úhlava, která pod Pancí em pramení. Kousek dál od Pancí e, mezi Habrem a M stkem, pramení ještě eky K emelná a do Dunaje se vlévající ezná. I tady jsou cesty vhodné pro projížd ku na kole t eba od Hofmanek na Javornou nebo H rku.

Lanovkou na Špi ák jezdí v lét zase nadšenci sjezdu v bikeparku, my rad ji klasicky na kole bez technických problém p es rozvodí mezi Špi ákem a Jezerní st nou. Ze Špi áku je mnoho p kných pohled jak do Bavorska, tak do ech. Zajímavý je však výšlap na kole ke Svarohu, který je nádhernou hrani ní horou. Výchozím místem je erné jezero, kde již

funguje všechno, pivo, víno, zmrzlina, ekologický autobus a vodní p e erpávací elektrárna na Úhlav . Chybí lodi ky a zbouraný hotel, po kterém však z stal prostor a n co sklep . Kousek dál ve sm ru na State ek je již nov zbouraný objekt PS roty i s pam tní cedulí. Lesní cesta stoupá a nad vodopádem Bílá Strž odbo íme doleva po cest zase vzh ru. Na prvé k ížovatce lesních cest, asi po 2 km, odbo íme op t doleva. Cesta je stále v lese, ale od k ížovatky už za ínají prosvítat paseky a po pravé stran je vid t horizont a p ed námi stoupající silni ka. Te už jsme vysoko na úbo í h eben a pod námi údolní nádrží na Úhlav , nádraží Hojsova Stráž s hotelem Bílá Strž a h eben od Prenetu k Pancí i. Na první pohled holý kopec nad námi je dostupný rad ji p šky, není to již daleko, ale cesta tu není

tém žádná. Ze Svarohu je možný kruhový rozhled na všechny strany. Krásný pohled je na Ostrý pod námi a na Javor je pot eba hlavu malinko zvednout. Na kopec jsem dojel p íjemn unavený a ještě schopen vnímat. Všude kolem prý kalamita, pro m však klid, pohoda a zvláštní pocit. Snad pocit pokory p ed tím vším, co m žeme vid t a prožívat.

Vlastimír (Míra) Langr, Plze – Špi ák

Placená inzerce

NOVÉ PNEU

Za ceny výhodnější než na internetu
Dovoz do Železné Rudy ZDARMA!

**AKTUÁLNĚ
ZIMNÍ NABÍDKA !**

www.pneu-plzen.cz

Bayerischer Wald - Verein e. V. Spolek přátel Bavorského lesa

Spolek byl slavnostně založen 25. 11. 1883 na radnici v Deggendorfu. Mezi zakládajícími členy byly tehdy vedle Deggendorfu a Bodenmais, obce Bavorská Železná Ruda, Lohberg, Pasov, Regen, Vichtach, Straubing, Zwiesel aj.

Hlavním cílem tohoto spolku, jako neziskové organizace, bylo vytvářet podmínky pro ochranu krajiny, její rostlinstvo, zvířena, dále píspívat k zachování regionálních kulturních tradic obyvatel Bavorského lesa pro příští generace. Dalším neméně důležitým úkolem spolku bylo napomáhat rozvoji turistické činnosti, ale také pěstovat lásku k přírodě a vlasti.

Po více než 60 letech úspěšné činnosti spolku Bayerischer Wald - Verein byla jeho činnost podstatně omezena válkami léty a následně zcela ukončena v roce 1945.

Nové, poválečné období spolku začala 17. 07. 1949, kdy se v Zwieselu schází 1. poválečná ustavující valná hromada delegátů 28 přírodních poboček. Jsou schváleny nové stanoviny spolku, zvolen je nový výkonný výbor. Obnovuje se i činnost poboček.

1. předsedou pobočky v Bavorské Rudě (64 členů) byl Wolfgang Enders. Pobočka v Lamu (83 členů) vedl Albert Willmann, chatká v Lambachu, jehož jméno nese dnes chatka na vrcholu Velkého Ostrého. Nejširší členskou základnu měla tehdy pobočka ve Straubingu, 213 členů. V Regenu to bylo např. 67 členů, v Bodenmais 53, v Lohbergu 27.

Předsedou pobočky Zwiesel v té době byla další významná bavorská osobnost, Anton Pech (1884 - 1953), estný člen spolku Bavorského lesa, neúnavný propagátor cestovního ruchu, fotograf, rytec skla, malíř a divadelník, předsedou ze severních částech. V Bavorské Železné Rudě je na jeho počest pojmenována jedna z ulic.

Bayerischer Wald - Verein se sídlem v Zwieselu (Hauptverein) má nyní v Německu více než 22 tisíc členů v 62 pobočkách. Předsedou spolku je Heinz Wölfl, zemský rada, Landrat v Regenu. Funkci 1. předsedy zastává Georg Pletzl z Regenu. Spolková činnost této organizace je soustředěna do šesti pracovních výborů. Jedním z nich je například výbor pro mládež a rodinu.

Bayerischer Wald - Verein vlastní a provozuje například Arberschutzhaus, chatu na Velkém Javoru (vedle Eisensteiner Hütte'n), Falkensteinschutzhaus nebo Lanshuter Haus. Ostatní turistické chaty náležejí dnes již do správy jednotlivých místních poboček spolku (například Osserschutzhaus, Lusenschutzhaus) nebo jsou v soukromém držení, jako například Rachelschutzhaus, Kötztlinger Hütte, Berggasthof Eck, aj.

Nositeli činnosti spolku jsou především pobočky. Jejich základní pracovní náplní je například zajišťování údržby a výstavby nových

turistických stezek a cest, jejich vyznačování, jednání s lesními orgány nebo obcemi, zajišťování výstavby přírodních stezek, rozhleden aj. Zvláštní důraz je kladen na výchovu lenků ochrany lesa a krajiny. Organizují pro své členy společné cenově výhodné výlety s průvodcem do nejhezších koutů Bavorského lesa nebo Alp. Do okruhu kulturních a odborných akcí náležejí

organizování konferencí, výstav obrazů a fotografií, hudebních i folklorních akcí. Povinností každého člena spolku je platit roční členský příspěvek, který činí 9,0 - 15,0 EUR.

Pro své členy Bayerischer - Verein čtvrtletně vydává časopis Der Bayerwald, který je dostupný i v elektronické podobě na webových stránkách spolku. První číslo spolkového časopisu Der Bayerischer - Wald, prvního kulturně-historického časopisu, který poskytoval informace o veškerém dění v Bavorském lese vyšlo 1. ledna 1903. Jeho zakladatelem byl redaktor novin "Straubinger Tagblattu" Johann Baptist Regner, rodák z příhraničního německého městečka Neukirchen b. Hl. Blut. Předsedou to byl časopis spolku "Bayerwald", který v roce 1926 splynul s "Bavorským spolkem přátel lesa" (Bayerischer Waldverein).

Za dlouhou dobu své existence časopis redigovala celá řada významných bavorských osobností. V roce 1968 převzal redakci časopisu například známý fotograf a spisovatel Karl B. Krämer z Viechtachu. Úmrlí příbrankou s jeho jménem se nachází na Velkém Javoru, u známé kapličky jejichž zakladatelkou byla Marie Elisabeth Freiin von Hafensbrädel ze zámku Debrník.

Po jeho brzkém tragickém úmrtí byl na 20 let vystupován Adalbertem Pongratzem, významným ochráncem přírody, novinovým redaktorem ze Zwieselu.

Od 1. 1. 1991 až do současnosti časopis rediguje Haymo Richter, dlouholetý dopisovatel známého regionálního listu Kötztlinger Zeitung. Současná vydání časopisu zahrnují velmi široké spektrum aktuálního dění v Bavorském lese. Nechybí ani články zabývající se historií a výtvarným uměním. Autory příspěvků jsou často

renovaní odborníci. Jsou zde uvedeny články i články týkající se zejména historie české části Šumavy.

Mezi nejaktivnější příhraniční pobočky spolku Bayerischer Wald-Verein patří pobočka v Lamu, založená v únoru 1884, vedená v současné době 1. předsedou Norbertem Lembergerem. V jejím majetku se nachází známá Willmannova turistická chatka na Ostrém, symbol a velká přírodní pobočka. Během posledních 10 let bylo do této nemovitosti investováno na její údržbu a modernizaci více než 300.000 EUR. Více než polovina těchto financí byla získána ze strukturálních fondů EU.

13. srpna letošního roku pobočka v Lamu zorganizovala společně s příhraničním sdružením Královský hvozď - Künisches Gebirge, česko-německé setkání na vrcholu Ostrého. Součástí této akce byla dopolední bohoslužba v nedaleké Královské příhraniční kapli.

Celá akce za účasti českých a bavorských muzikantů byla velmi úspěšná. Organizační výbor se rozhodl, že obdobná česko-německá setkání se budou konat každý rok ve stejnou dobu, tedy u příležitosti pouti na Ostrém (Osserkirchweih).

www.bayerischer-wald-verein.de

www.ossr.de

www.ekoregion-uhlava.cz

Josef Růžička

U nás v Hamrech postavili nový pomník na zaniklém hřbitově u kostela. (VCH)

13. srpna 2010 oslavil člen dobrovolných hasičů a Železnorudského klubu Miroslav Maštera významné jubileum – padesátiny. Redakce ŽZ dodatečně gratuluje. (VCH)

Z pohnuté historie železniční trat Klatovy - Špičák-Alžbětín

První železniční tratí, která zamířila z nítraech do lna šumavského masívu se stala dráha z Klatov do Železné Rudy. Tato tra byla v podstatě pokračováním již dokončené Plzeňsko-bězenské dráhy z Bězova u Chomutova do Plzně, vybudované v letech 1872-1874 a roku 1876 prodloužené z Plzně do Klatov a do Nýrska.

Největším oříškem byl tunel

Dalšími pracemi byl pověřen vrchní inženýr Stáň. Ml zbývajících 34 km této dráhy dovést přes šumavský hřeben a přes Labsko-dunajské rozvodí do Železné Rudy. Od roku 1876 se tedy z Nýrska ležícího 466 m nad mořem pokračovalo ve stavbě další trasy. Ta má již horský charakter. Její stavitelé měli tak v těžkém terénu minimální zkušenosti, které dosud mohli získat jen na stavbách alpských drah, zvláště na Semmeringu a Brenneru. Dležitou byla i zkušenost ze stavby lupkovského tunelu délky 416 metrů, vybudovaného ve složitých geologických poměrech na tzv. První uhersko - hališské dráze z Michalana do Pomyšlu 1871 - 74. Zkušenosti z této stavby se pak uplatnily při ražbě tunelu pod špičáckým sedlem, kde tra překonává ve výšce 838 m nad mořem rozvodí mezi Labem a Dunajem. Tunel budovaný v letech 1874-77 patřil svou délkou 1747 m k nejdelším v Rakousku a na území pozdějšího Československa jej překonal až v roce 1929 tunel pod Polanou mezi Moravou a Slovenskem. Nesmíme ovšem zapomenout, že v době této stavby nebyly ani nejdelší alpské železniční tunely Gotthardský a Simplonský ještě zdaleka dokončeny. Výstavba tunelu byla zadána firmám Lanna, Šebek a Gröbe. Tunel se razil v pásmu svoru s velice rozdílnými geologickými podmínkami. V pevné hornině zstal profil nevyzpytlivý, pukliny k emenabidlice, jimiž pronikala voda, byly obezídny. Kromě zkušených pracovníků ze stavebního dělnictví drah pracovaly na stavbě dráhy i tunelu stovky dalších dělníků, Němců, Slováků, Italů, Chorvatů a Slovinců, z nich více než 8000 jen na stavbě tunelu. Bydlelo se všelijak, jak bývalo na železničních stavbách zvykem - v okolních vesnicích i v prkenných boudách podél dráhy. Nebo jen pod stavebními vozy.

Tunelovalo se po anglicku

Přestože v tšina tunelu se v té době budovala rakouskou tunelovací metodou, byl špičácký tunel ražen anglickou metodou se spodní smyčkovou stolou. Od rakouské metody se lišila tím, že všechny práce tj. ražení, vydávání a zděnění se prováděly postupně po jednotlivých prstencích. Aby ražení mohlo probíhat souasně z několika míst budoucí tunelové trouby, další stavbyvedoucí Stáň spustil ve vzdálenosti 650 m od každého portálu dvě šachty o hloubce kolem 130 m. Práce ve tvrdém svoru byla zdlouhavá a nákladná, avšak umožňovala otevřít souasně šest pracovišť.

To se však ještě nevědělo, že tunel bude nutno razit ručně. Stavitelé původně zamýšleli použít tehdy nejmodernější strojní vrtání pomocí Brandtovy hydraulické vrtačky, použité poprvé při ražbě tunelu Gotthardského o dva roky dříve. Jednalo se o vrtání dvěma dutými vrtáky, jimiž otáčel pístový stroj poháněný vodou. Voda byla stlačována parním erpadlem. Záměr stavitelů však ztroskotal na nedostatku vody v této lokalitě. Vodní erpadlo zde bylo použito jen k pohonu ventilátorů pro vrtání šachet. Narubaná hornina byla těžena šachtami pomocí parních strojů.

Tunel projektovaný pro dvě koleje se opravdurazil ručně. V šesti etapách postupovali proti sobě barabové, přicházející ze všech končin monarchie. Při ruční přípravě dráhy pro travinové nálože, prováděné sekáním a mlátkem, potěbovali dva zruční miněři až deset hodin na vyhloubení metrového vývrtnu. Pak přišel na řadu dynamit. Spotěbovalo se ho 90 tun, odpálili přibližně milionu ran. Rychlost postupu v plném provozu tunelu dosahovala 25 - 45 m za měsíc. Šachtami bylo na povrch vytěženo 37 000 m³ horniny, kolejnicovými drážkami s ručně tlačenými vozíky od budoucích portálů více než 53 000 m³. Roku 1876 padla poslední dynamitová rána a party barab se hluboko pod špičáckým sedlem setkaly. Tunel byl prorazen. Mnozí však nepožili závaly ani tvrdé pracovní podmínky. Jejich hbitov se nachází nedaleko Železné Rudy.

Tunel byl po sto letech provozu v sedmdesátých letech minulého století po dobu více než deseti let rekonstruován. Kromě dlouhého špičáckého tunelu se na trati Klatovy - Železná Ruda nachází ještě dva kratší. Milenský o délce 165 m mezi Dešenicemi a Zelenou Lhotou a tunel Železnorudský o délce 198 m mezi zastávkou Železná Ruda msto a Železná Ruda centrum.

Tra mezi Čechy a Němci

Celá tra z Nýrska do pohraniční stanice Železná Ruda - Bayerisch Eisenstein (723 m nad mořem) byla uvedena do provozu 20. října 1877 a napojena na bavorské dráhy provozním úsekem z Ludwigsthalu 15. listopadu téhož roku. Původně soukromá železnice byla 1. ledna 1884 zestátněna. Po otevření nádraží roku 1877 jsou na bavorské straně zmíněny tyto stavby a instituce: „Dražní úřad, dražní mistr, vodárna, lokomotivní deposestou. Celní,poštovní a telegrafní úřad. K nádraží patřilo ovšem i rozsáhlé skladiště naproti staniční budově s dlouhou rampou a kamenné domy pro zaměstnánce dráhy u jižního zhlaví stanice. Také na české straně stanice byla remíza sestou pro obracení lokomotiv.“

Bavorská strana byla po celou dobu existence tratě v provozu. Česká strana byla po únorových událostech roku 1948 zcela paralyzována. Z provozního hlediska se jednalo o zcela zásadní zásah, nebo stavební koncepce stanice se svým kolejištěm,

zázemím a konečně i nádražní budovou nepočítala s tím, že by se na které její části stala někdy nefunkční. Vlaky a především stroje obou železničních správ dosud přejížděly při manipulaci bez problémů hranicí. Problémy ostatně nastaly už v roce 1938 jak o nich píše staniční kronika.

Takto bývají události:

23. 9. - 8. 10. 1938: Železniční provoz mezi Železnou Rudou (Eisenstein) a Nýrskem zastaven. Příchod Sudeton meckého tzv. Freikorpsu (SDF - Sudetendeutsche Freikorps). Nádraží Eisenstein převzato pod říšskou správou.

10. 10. 1938: Zavedení provozu vlaků na trati Eisenstein - Nýrsko prostřednictvím DR (Deutsche Reichsbahn).

15. 11. 1938: Zavedení autobusové linky Eisenstein - Hartmanice - Dlouhá Ves - Rejštejn - Kašperské Hory a přeprava zboží na této lince.

1. 5. 1945: příchod Američanů, obsazení nádraží.

6. 6. 1945: čeští vojáci obsadili hranici a nádraží.

24. 10. 1945: Major US Army Bruster, velitel posádky v Sušici, prohlásil v 15.30 Eisenstein za české nádraží.

17. 12. 1945: Tra Deggendorf - Eisenstein byla opět provozována.

10. 1. 1946: Jede první vlak z Eisensteinu do Deggendorfu

6. 3. 1947: Od tohoto data jsou na mecké lokomotivy na české straně nádraží provázeny českými strážníky, české lokomotivy na německé straně Američany.

18. 4. 1947: Velká konference o přehraní železničního provozu.

16. 12. 1947: Nádraží dostalo nové telefonní spojení.

23. 1. 1948: Provoz ochromila generální stávka, provoz zastaven.

14. 5. 1950: SD již nepotřebují přechod lokomotiv na německou stranu nádraží.

9. 5. 1951: Od této chvíle již nemohou na mecká vozidla přejíždět na českou stranu nádraží.

1. 10. 1951: Pracovníci SD uzavřeli výkolejkami kolej .1 a 6, aby nemohl přejet hranici žádný osobní vlak, koleje . 2 a 5 uzavřeli zámky.

15. - 17. 10. 1951: Z české strany budovy byly spojovací dveře v provozních kancelářích, vestibulu a chodbách zadrženy.

23. 10. 1951: český předseda stanice prohlásil, že na mecká vozidla už nepřehranici nesmí. čeští vojáci měli zabavit každé dražní vozidlo, které by hranici přejelo.

3. 11. 1951: SD opustila dopravní kancelář uprostřed budovy a odsunula ji na její vzdálený konec. Telefonní spojení mezi SD a DB bylo 6. 11. 1951 přerušeno.

13. 12. 1951 - 15. 7. 1952: na prvním nástupišti vyrostla až 6 m vysoká zeď mezi staniční budovou a kolejištěm. Ta znemožňovala výhled z české strany na německou. Přibýlé koleje byly zahrazeny

pražci. (>str. 19)

Jen kolej . 7 z stala sjezdna pro prázdné vozy, ale z eské strany byla zajištěna dvěma výkolejkami. Ostatní koleje byly z eské strany asi 20 m před hranicí překryty zemí.

15. 4. 1953: Hranici přechod byl uzavřen i pro prázdné vozy.

28. 8. 1953: také kolej . 7 byla přerušena a snesena. Mobilizace eské strany byl odvezen.

2. 9. 1953: asi dvacet vojáků zadrželo na eské straně všechna sklepní okna a devět oken v patě.

3. 9. 1953: na eské straně utichl veškerý provoz. Na dlouhé roky namísto vlaků zůstali na hranici jen pohraničníci. Koleje

pro al drátový plot, mezi kolejemi vyrůstaly břízy a smrky. Na štítu nádraží směřem na západ se objevila rudá hvězda a portréty Stalina a Gottwalda. Zastávka Železná Ruda, místo se stala konečnou stanicí. Od roku 1953 zde končily všechny vlaky. Až do roku 1957 zde bylo jakési blíže nespecifikované hraniční pásmo a tím byl i omezen dopravní ruch. Po posunutí hraničního pásma blíže k hranicím se navrátil i cestovní ruch a byly vypravovány dlouhé vlaky z Plzně, zvláště v zimě o nedělích a po roce 1967 i o volných sobotách tzv. Sn hulák. Do pohraničního nádraží Alžbětina zajižďaly od 60. let z eské strany manipulační vlaky ke skladu dřeva. Dopravoval je důstojník Pohraniční stráž,

kteří smloudu odemknout výkolejku Debrník a vrata v drátovém plotu, přetínajícími trať za posledním eským mostem přes řeku.

Obnova hraničního nádraží

Vrata i s drátovým plotem zmizela na přelomu roku 1989-90. Když stanice ztratila svůj původní význam, se dlouho uvažovalo o zrušení bavorské části dráhy. Zmna politických poměrů v tehdejší Československu však přišla jako záchrana v hodin dvanácté. Došlo k opravě budovy na eské straně, nádraží a kolejiště, aby to odpovídalo modernímu provozu z obou stran. P estavba byla dokončena 11. 3. 1991. Obě části stanice se staly funkční.

(Dokonění na str. 20)

Návštěva lanového centra v Železném Rudě

Dopis psaná ky Železnorudského zpravodaje

řeká se, že kdo se bojí, nesmí do lesa. V lanovém centru v areálu Nad nádražím toto tvrzení rozhodně neplatí. Ba naopak i bázlívní lidé zde mohou prožít zcela nevěšední zážitky. Strach z výšky se dá překonat během první přehládky a pak už vás čeká jen požádný nával adrenalinu do žil a vaše srdce se rozbuší na plné obrátky.

Když mpan Zísler, majitel areálu Nad nádražím, požádal, abych napsala lánek o jejich lanovém centru, byla jsem plná rozpaků, že jsem nabídku přijala, aniž bych věděla, co vlastně budu psát. Až m j kamarád mpo nkolika pivech vyhecoval natolik, že jsem se rozhodla lanové centrum vyzkoušet na vlastní kůži.

A koliv nejsem vyznavačkou výšek a bojím se mýt okno v prvním patě panelákového domu, a koliv ani nejsem zdatný sportovec natož lezec, i po přejezdu do areálu jsem byla pevně přesvědčená, že místní lanové centrum prostě projdu. Jako správný nadšenec jsem si zakoupila kompletní balíček všeho, co centrum nabízí. Tedy základní okruh, letošní novinku - dvojitou lanovku se sítovým mostem, lanovku k přilehlému nádraží a dva skoky, Big swing a Tarzaní skok. Pokud nyní absolutně netušíte, co si pod danými názvy představíte, jste na tom stejně, jako jsem byla já před vstupem do centra. S heslem nikdy je lepší nevědět, co vás čeká, jsem se s listem přehlásila sympatickému a usměvavému instruktorovi. Ten m hned na začátku oblékl do postroje, vysvětlil, co je kladka a co karabina, a pak jsme se přesunuli k trenažeru. Tam jsem byla vyškolená, jak se správně zajistit tak, abych jako hruška nespadla hned na první přehládku. P estože jsem byla jen pár centimetrů nad zemí, lana se se mnou viklala jak kocábka s opilým námořníkem na rozbořeném moři. Výstup pro m byl prvním adrenalinovým zážitkem. Nejsem zrovna příznivcem žebříků, a proto byl pro m celkem

nadlidský výkon vyšplhat se do domečku. Odtu totiž mla zaít má štreka za překonáním sebe samé, strachu z výšek a okruhu s osmi přehládkami. První přehládka za mnou. Celkem dobrý. To přeci není tak hrozné. Jen se nedívat dolů a nepřestavovat si, jak padám na dohledající tělo pod mnou. Ty totiž pobíhaly ve vyhrazeném dleťském okruhu pod námi. To jsem ještě netušila, kolik sil ze m vysaje druhá a třetí přehládka. Abych to uvedla správným slangovým výrazem, trojúhelníky a síť. Naštěstí m j zdatný ochránce, tedy instruktor m svou podporou přímě dotáhl až za třetí přehládku

k novince letošní sezóny - dvojitou lanovku. Je dlouhá šedesát metrů, takže lov k má i celkem čas, aby si vydechlo po předchozím vytížení. Ale další záležitost přišla ve chvíli, kdy jsem zjistila, že abych se dostala zpátky k okruhu, musím projít tunelem ze sítě a z druhého sloupu vysokého trnáct metrů přejít zpět. Bohužel nic jiného mi nezbylo. Nechtěla jsem být považována za úplného sraba, který se vrátí po žebříku na zem. Za ala jsem zuby, odrazila se z plošinky a přejela na protější stranu zpět do centra. Naštěstí tam na mě čekaly stále lehčí a lehčí přehládky. Nebudu vám ani vyprávět, jak dlouho mi trvalo celé to obejít. Nicméně po jisté době jsem tedy dorazila zpět do domečku, do místa, kde lze udlat víc než tři

řkroky, aniž byste s dalším padali dol. S velkou hrdosťou, že jsem áste n překonala strach z výšek, jsem projela další lanovku směrem k nádraží a alespoň na chvíli si opřela užitou pocitů pevné země pod nohama. Jenže to už na m volal instruktor, že se musím po žebříku vrátit nahoru. Stoupala jsem a přesně věděla, co m teče. Big swing. Pro n koho pouhá houpačka, pro m stav beztláče. Usmívavý instruktor m tedy zajistil a když už m to nejmě táhlo, vypustil m do prázdna. A já letěla a letěla. Pak to se mnou najednou trhlo. A pak jsem zjistila, že už asi přibližně minuty je m jako hysterka, přitom se už jen houpu na houpačku. Na zemi jsem pochopila, proč se instruktor stále usmívá. Ví, že tohle už nemusí absolvovat znovu.

Mou poslední zastávkou v lanovém centru m být Tarzaní skok. Skok, kde si vyberete jednu ze čtyř cílů, na kterou chcete skákat. Údajně podle náročnosti to tedy je nejlehčí síť, hrazda, velký pytel a nejtěžší je malý pytel, do kterého se musíte trefit hlavou. Poté vylezete na osmimetrový sloup. Odrazíte se a skočíte. Jak prostě. Ale opak je pravdou. Vylézt k úplné špičce sloupu nebylo tak náročné. Nejnáročnější totiž bylo se na n j postavit. Deset minut mi trvalo než jsem na n j vytáhla svůj enormní zadek a postavila se a dalších deset minut mi trvalo, abych se vůbec odhodlala k skoku. Protože jsem nechtěla vypadat jako úplný tragéd, vybrala jsem si hrazdu, která m samozřejmě přišla, že je ze všeho nejdál. Údajně ne. Trvalo to opravdu dlouho. Od kolemjdoucích, kterých se tam sešlo nespočetně, se mi naskytla podpora. A já se konečně odrazila, skočila a hrazdu chytila.

Strach z výšek jsem asi nepřekonala. Stále se bojím mýt okno v prvním patě. Ale prožila jsem něco nevěšedního, něco výjimečného, i s ohledem na danou výšku, nicméně n co, na co nikdy nezapomenu. Božena P.

Blahopání:

V září slaví významná životní jubileá tato spoluobčané:

Marie Jelínková, Železná Ruda
Pavel Aubrecht, Železná Ruda
Milada Ferencuková, Železná Ruda
Vladimíra Peterová, Železná Ruda
Marie Buzínová, Železná Ruda
Jiří Bárta, Špiáček
Olga Seerová, Železná Ruda
Karel Hrdina, Železná Ruda

Všem jubilantům přeje hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a do dalších let jen to nejlepší.

Sociální komise

DOPISY

Děkujeme za podporu

Vážení spoluobčané, chtěl bych Vám touto formou poděkovat za podporu petice proti uzavření SOB a.s. Železná Ruda. Bohužel ze zákona je prý vše v pořádku, protože žádný z klientů SOB a.s. neměl uzavřenou smlouvu na adresu SOB a.s. Železná Ruda – pobožka. Vyjádření Ministerstva Financí, manažera SOB a.s. Klatovy.

Dále bych chtěl poděkovat paní Elišce Strnadové, že i nadále pomáhá našim babičkám a dědkům a oběma se zdravotním postižením. Také děkuji Františku Strnadovi z hotelu Belveder za pobytové masáže na Belvederu. Dále děkuji cestovní agentce Jiřinu Vonáskou za nabídnuté a poskytnuté služby. A na závěr také Město Železná Ruda za letní aktivity a autobus SAD Plzeň, který jezdil z parkoviště na Špiáček sedle k němu jezero a zpět. Pro zdravotní postižené a seniory to bylo příjemné zpestření.

Děkuji, Josef Viliš, předseda ZO SZP

Česko-bavorská neděle 26.09.2010

u hraničního nádraží Železná Ruda
Alžbětín - Bayerisch Eisenstein

Program:

BLEŠÁK	10:00 - 17:00 hod.: bleši trh
HUDBA	10:00 - 12:00 hod.: Muzikanti přes hranici Zwiesel
DOBROT	12:00 - 13:00 hod.: Dudácká muzika, Domažlice
	13:00 - 14:30 hod.: COMBO ZUŠ Domažlice
	14:30 - 17:00 hod.: OUTRIDER klassik rock

od 10 hod. do 17. hod.

Logo: D ↔ CZ

Logo: Über d'Grenz

Logo: czechpoint

Z pohnuté historie železní tratí ...

(dokonění ze stran 18 a 19)

V sobotu 2. srpna 1991 se nádraží dočasně slavnostně otevřelo a koleje byly znovu propojeny. Na hraničním nádraží promluvil tehdejší německý kancléř Helmut Kohl a předseda české vlády Petr Pithart.

Kolejiště je dnes znova zredukované a vyhovuje spíše osobnímu nepříliš intenzivnímu osobnímu provozu. První vlaky jezdí na základě dohody DB a D zatím jen do stanice Špiáček. Nákladní provoz již zde zřejmě utichl definitivně. Bavorská remíza s touto budováním v 90. letech 20. století na Muzeu bavorských lokálních drah, kde lze spatřit

exponáty nejen z Waldbahnu, ale i z navazujících tratí. Také v informačním středisku ve vestibulu nádraží, kde návštěvníci mohou překročit hranici mezníku, se dozvíme ještě o dalších zajímavostech této dráze, která dnes jako jediná spojuje Šumavské území s Bavorskem přes hranice Šumavy. V současné době se zde buduje informační centrum na evropské úrovni.

Zpracoval Roman Gíša, Muzeum Šumavy Sušice – pracoviště Železná Ruda s použitím literatury „Koleje přes Šumavu“ od Radovana Rebstöcka